

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

FAKULTA STAVEBNÍ

Katedra ekonomiky a řízení ve stavebnictví

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení: **Romová** Jméno: **Barbora** Osobní číslo: **484482**
Fakulta/ústav: **Fakulta stavební**
Zadávací katedra/ústav: **Katedra ekonomiky a řízení ve stavebnictví**
Studijní program: **Stavební inženýrství**
Studijní obor: **Management a ekonomika ve stavebnictví**

II. ÚDAJE K BAKALÁŘSKÉ PRÁCI

Název bakalářské práce:

Finanční analýza stavební společnosti

Název bakalářské práce anglicky:

The Financial Analysis of the Construction Company

Pokyny pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část (historie finanční analýzy, zdroje, metody a ukazatele finanční analýzy)

II. Praktická část (popis stavební firmy, aplikace metod finanční analýzy, vyhodnocení výsledků, doporučení)

Závěr

Seznam doporučené literatury:

RŮČKOVÁ, Petra. Finanční analýza: metody, ukazatele a využití v praxi. 6. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2019. Finanční řízení. ISBN 978-80-271-2028-4.

KISLINGEROVÁ, Eva a Jiří HNILICA. Finanční analýza: krok za krokem. Praha: C.H. Beck, 2005. ISBN 80-7179-321-3.

KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ, Daniel REMEŠ a Karel ŠTEKER. Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady. 3., kompletně aktualizované vydání. Praha: Grada, 2017. ISBN 978-80-271-0563-2.

BLAHA, Zdenek Sid a Irena JINDŘICHOVSKÁ. Jak posoudit finanční zdraví firmy. 3., rozš. vyd. Praha: Management Press, 2006. ISBN 80-7261-145-3.

Jméno a pracoviště vedoucí(ho) bakalářské práce:

Ing. Vladimíra Nováková, Ph.D. katedra ekonomiky a řízení ve stavebnictví FSV

Jméno a pracoviště druhé(ho) vedoucí(ho) nebo konzultanta(ky) bakalářské práce:

Datum zadání bakalářské práce: **18.02.2022**

Termín odevzdání bakalářské práce: **15.05.2022**

Platnost zadání bakalářské práce: _____

Ing. Vladimíra Nováková, Ph.D.
podpis vedoucí(ho) práce

prof. Ing. Renáta Schneiderová Heralová, Ph.D.
podpis vedoucí(ho) ústavu/katedry

prof. Ing. Jiří Máca, CSc.
podpis děkana(ky)

III. PŘEVZETÍ ZADÁNÍ

Studentka bere na vědomí, že je povinna vypracovat bakalářskou práci samostatně, bez cizí pomoci, s výjimkou poskytnutých konzultací. Seznam použité literatury, jiných pramenů a jmen konzultantů je třeba uvést v bakalářské práci.

_____
Datum převzetí zadání

_____
Podpis studentky

Finanční analýza stavební společnosti

The Financial Analysis of the Construction Company

Anotace

Tato bakalářská práce pojednává o základní dovednosti manažera firmy, tedy o znalosti účetních výkazů a jejich zpracování ve formě finanční analýzy, jejíž využití je nezbytné v průběhu finančního plánování.

Práce je rozdělena do dvou částí - teoretické a praktické. V rámci teoretické části budou kromě výše uvedených zdrojů finanční analýzy také představeny základní metody a ukazatele, které budou v praktické části aplikovány na konkrétní příklad - stavební podnik BBC-Šoun s.r.o. Veškeré výsledky plynoucí z daných rozborů budou následně vysvětleny, srovnány s odvětvím a v závěru bakalářské práce zhodnoceny s uvedením doporučení případných změn vedoucích ke zlepšení finančního zdraví firmy.

Cílem bakalářské práce je nejen prezentovat účetní výkazy a metody finanční analýzy, ale i odkrýt jejich vyhodnocení v časové řadě pomocí grafů a tabulek a výsledky konkrétního příkladu interpretovat do uceleného závěru.

Annotation

The bachelor's thesis focuses on a fundamental skill of a company's manager, which is the knowledge of accounting statements and subsequent creation of financial analysis, because it's use is necessary during a financial planning.

The thesis is divided into two parts, which represent theoretical and practical point of view. In the theoretical section, there will be introduced, apart from already mentioned sources of financial analysis, fundamental methods and indicators, which will be applied in the practical part on a concrete example - a construction company called BBC-Šoun s.r.o. All the findings, resulting from these analyses, will be subsequently explained and compared to the environment. Eventually, these findings will be evaluated along with some recommendations of potential changes leading to an improvement of the financial health of the company.

The aim of this bachelor's thesis is not only to present accounting statements and the methods of financial analysis, but also to reveal their evaluation in a timeline, using graphs and charts, and to interpret the results of the concrete example into a compact conclusion.

Klíčová slova

finanční analýza, účetní výkazy, poměrové ukazatele, horizontální analýza, vertikální analýza, stavební podnik

Key words

financial analysis, financial statements, ratio indicators, horizontal analysis, vertical analysis, construction company

Obsah

1	Úvod	1
2	Historie	2
3	Zdroje – finanční výkazy:.....	3
3.1	Rozvaha	5
3.1.1	Aktiva	6
3.1.2	Pasiva	8
3.1.3	Souhrn slabých stránek analýzy rozvahy	9
3.2	Výkaz zisku a ztrát.....	9
3.2.1	Souhrn slabých stránek analýzy výkazu zisku a ztráty	11
4	Metody.....	12
4.1	Horizontální analýza	13
4.2	Vertikální analýza	14
5	Ukazatele	15
5.1	Ukazatele zadluženosti.....	16
5.2	Ukazatele likvidity	18
5.3	Ukazatele rentability	21
5.4	Ukazatele aktivity.....	25
5.5	Shrnutí vzorců pro výpočet poměrových ukazatelů	28
6	Finanční analýza vybraného stavebního podniku.....	29
6.1	Základní informace o podniku	29
6.2	Metody a ukazatele	30
6.2.1	Analýza rozvahy.....	31
6.2.2	Analýza výkazu zisku a ztráty	38
6.2.3	Ukazatele zadluženosti	43
6.2.4	Ukazatele likvidity	45
6.2.5	Ukazatele rentability.....	47
6.2.6	Ukazatele aktivity	49
6.2.7	Srovnání vybraných ukazatelů v rámci odvětví	50
6.3	Souhrn výsledků analýzy podniku	54
7	Závěr	56
8	Seznam použitých zkratk.....	57
9	Seznam zdrojů	58
10	Seznam tabulek	59
11	Seznam schémat	59
12	Seznam grafů	59

1 Úvod

Soubor metod a ukazatelů, které bývají využívány ke zhodnocení finančního zdraví podniku, nazýváme finanční analýza. Jedná se o hlavní nástroj finančního řízení dané společnosti s cílem zvýšení její efektivity, a tím i maximalizace zisku. Analýza není určena pouze pro finanční manažery, investory, bankéře nebo ekonomy, ale pro každého, kdo by chtěl poznat příležitosti pro zvýšení výkonnosti podniku. [1]

Zdrojem finanční analýzy jsou účetní výkazy - v našem případě rozvaha (bilance) a výkaz zisku a ztrát, lze však analyzovat i třetí výkaz - výkaz cash flow (peněžní tok). Tato data je potřeba mít k dispozici a je zcela nezbytné jim dobře porozumět. Na podkladě účetních výkazů můžeme pomocí různých metod a ukazatelů zpracovávat rozbor hospodaření firmy např. v oblastech rentability, aktivity, likvidity a zadluženosti. Jejím správným provedením získáme informaci o slabých a silných stránkách hospodaření podniku, které je třeba vzít v úvahu v rámci finančního plánování. [1,2]

První část bakalářské práce je teoretická - seznámíme se s původem finanční analýzy, jejím vývojem a milníky, které její vývoj provázely, dále si představíme účetní výkazy, z jejichž položek budeme později čerpat informace, v neposlední řadě nás čekají metody a ukazatele, kde se dozvíme, jakými postupy a výpočty dosáhnout vyhodnocení finanční situace v podniku.

Po části teoretické přecházíme k části praktické, kde si nejprve odhalíme základní údaje o analyzovaném podniku, poté s využitím hodnot z účetních závěrek provedeme horizontální a vertikální analýzu, která nám poskytne hlavní náhled do finančního hospodaření podniku. Po těchto metodách následuje řada ukazatelů, které do analýzy vměšují další zásadní hodnoty, které je třeba v rámci analýzy zohlednit.

Poté, co zanalyzujeme data podniku, zamíříme i do analytických dat stavebního odvětví z webových stránek Ministerstva průmyslu a obchodu. Srovnáním vybraných ukazatelů získáme základní představu o postavení analyzovaného stavebního podniku v rámci odvětví.

V závěru práce výsledky plynoucí z provedené finanční analýzy vyhodnotíme a v případě negativních hodnocení doporučíme případné změny, které by vedly ke zlepšení finančního zdraví podniku.

2 Historie

Vznik finanční analýzy se úzce pojí se vznikem peněz¹, kdy bylo zapotřebí provést základní rozvahu za účelem zhodnocení, jak lze s penězi dále hospodařit. Rozvaha byla v této době sestavena bez hlubšího významu, pouze pro zjištění výše hodnoty majetku, především však peněz. [3]

Za kolébku finanční analýzy považujeme Spojené státy americké, odkud pochází texty zabývající se finanční analýzou pouze z hlediska teoretického. Praktické postupy pochází z konce 19. století, kdy se zpočátku jednalo pouze o zobrazení absolutních rozdílů v účetních výsledcích, teprve později byly na základě rozvah a výsledovek jednotlivých společností zpracovávány přehledy v rámci odvětví. [3]

Mezi další milníky ve vývoji finanční analýzy patří období po první a druhé světové válce a Velká hospodářská krize. V poválečných období byly účetní výkazy, rozvaha a výsledovka, zkoumány za účelem ověření schopnosti podniků, především velkých firem, splácet úvěr. Světová hospodářská krize, která následovala po propadu akcií na americké burze, také vznesla otázku likvidity společnosti, to znamená schopnosti podniku v termínu plnit své závazky, což ve výsledku úzce souvisí s celkovou životaschopností podniku na trhu. [5]

S rozvojem počítačové techniky došlo k řadě změn. Podstatně se změnila struktura analýzy, v této souvislosti i některé matematické principy a důvody, které vedly k jejímu sestavování. Když se ohlédneme zpět do historie analýzy na území České republiky, nesmíme opomenout jméno tehdejšího rektora a profesora obchodních věd na ČVUT, pana prof. JUDr. Josefa Pazourka, který k nám začátkem 20. století jako první přináší pojem „bilanční analýza“ ve spise *Bilance akciových společností*. Tento pojem je dosud využíván v Německu, ve světě byl postupně nahrazován pojmem „finanční analýza“ (v Čechách k této obměně také došlo, ale postupně až ke konci 20. století, po Sametové revoluci). [3]

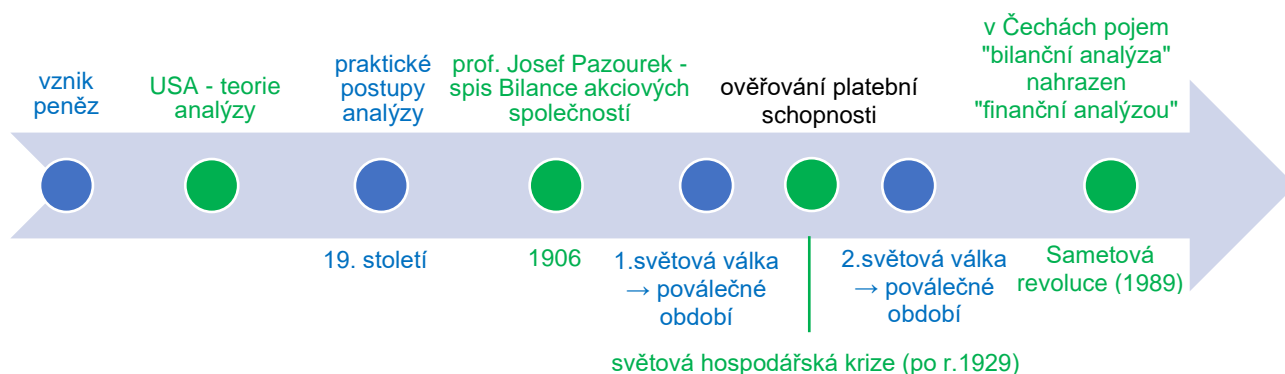
Jak vidíme, finanční analýza má ve světě, ve vyspělých zemích, dlouholetou tradici a je důležitým nástrojem pro hodnocení hospodaření podniku a výborným podkladem pro finanční plánování.

---

¹ „6.-7. století př.n.l. - počátek ražení a používání mincí; 970 n.l. - první česká stříbrná mince (denár Boleslava I.); 10. století - vznik papírových peněz v Číně“ [4]

Schéma 1: Historie finanční analýzy

Zdroj: vlastní zpracování

3 Zdroje – finanční výkazy:

Finanční analýza slouží nejen k posouzení finančního zdraví firmy a majetkově-finanční stability podniku, ale i k ověření obchodní zdatnosti podniku. S dobrými znalostmi analýzy můžeme sestavit finanční plán, který je nezanedbatelným prvkem každého podnikání. [3]

Z jakých zdrojů čerpáme informace pro sestavení analýzy se dozvíme v následující řádkách...

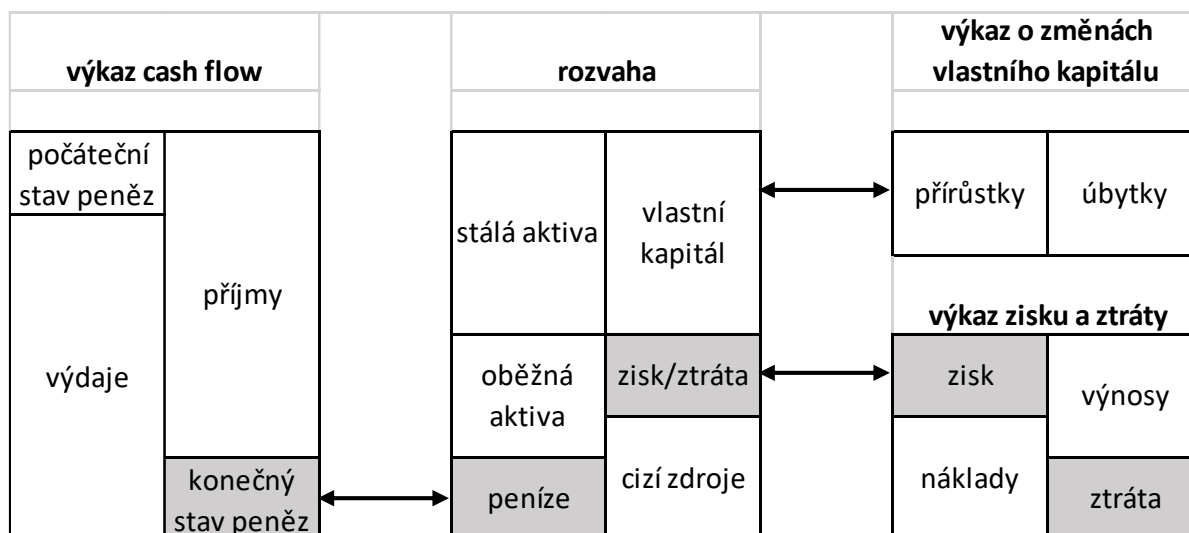
Jak již bylo v úvodu řečeno, pro sestavení finanční analýzy potřebujeme mít k dispozici účetní výkazy, která by měly reflektovat skutečnou ekonomickou situaci ve firmě. Naše zdroje informací musí splňovat kritérium kvality a komplexnosti, aby se zamezilo případnému zkreslení následného vyhodnocení. [3]

Účetní výkazy rozdělujeme do dvou skupin - finanční a vnitropodnikové. **Finanční výkazy** jsou tím naším podkladem pro sestavení finanční analýzy. Jedná se o externí výkazy určené pro externí uživatele, např. pro stát, banky, konkurenci a ostatní veřejnost. Údaje o podniku společně s výkazy za jednotlivá období, které má podnik povinnost zveřejňovat zpravidla jedenkrát do roka (firmy s veřejně obchodovatelnými akciemi jsou povinné zveřejňovat 4krát ročně), dohledáme v obchodním rejstříku na webovém portálu justice.cz. Oproti finančním výkazům mají **vnitropodnikové výkazy** pro finanční analýzu pouze zpřesňující charakter, jsou bez právně závazné úpravy (u finančních výkazů, rozvahy a výkazu zisku a ztráty, je struktura pevně dána Ministerstvem financí) a s vyšší frekvencí vykazování. [3]

Známe následující základní účetní výkazy: rozvaha, výkaz zisku a ztráty, výkaz cash flow a výkaz o změnách vlastního kapitálu. Tyto výkazy jsou vzájemně propojeny

- o tom nás přesvědčí názorné schéma „Provázanost účetních výkazů“. Ne všechny účetní jednotky musí zveřejňovat všechny výkazy, a proto si je nyní specifikujeme v tabulce z knihy Finanční analýza od Petry Růčkové. [3]

Schéma 2: Provázanost účetních výkazů

Zdroj: [3, s.41]

Tabulka 1: Kategorizace účetních jednotek

Typ účetní jednotky	Aktiva	Roční úhrn čistého obratu	Průměrný počet zaměstnanců
Mikro účetní jednotka	do 9 mil. Kč	do 18 mil. Kč	do 10
Malá účetní jednotka	do 100 mil. Kč	do 200 mil. Kč	do 50
Střední účetní jednotka	do 500 mil. Kč	do 1 000 mil. Kč	do 250
Velká účetní jednotka	nad 500 mil. Kč	nad 1 000 mil. Kč	nad 250

Zdroj: [3, s.21]

Účetní jednotky kategorizujeme dle velikosti majetku (aktiv), čistého ročního obratu a průměrného počtu zaměstnanců - mikro, malá, střední a velká. Povinnost sestavovat výkaz cash flow a výkaz změn vlastního kapitálu mají velké a střední jednotky, malá účetní jednotka jen v případě povinnosti auditu. Podobu těchto výkazů vyhlášky nestanovují, proto je vhodné se řídit obvyklými způsoby vykazování a případnými dostupnými doporučeními (od Národní účetní rady). Po provedení účetní závěrky se uskuteční kontrola auditorem, jenž o revizi účtů, správnosti a kvalitě závěrky, sepíše zprávu. Ověřená účetní závěrka bývá, jak již bylo zmíněno,

uveřejněna v obchodním rejstříku společně s dalšími přílohami a výroční zprávou, kde jsou zaznamenány základní údaje o firmě a její aktuální situace, plány, výrok auditora a případně i vybrané informace z účetní závěrky. [3]

V následujících odstavcích si představíme základní informace účetních výkazech, s nimiž budeme v praktické části pracovat.

3.1 Rozvaha

„Rozvaha neboli bilance ukazuje finanční situaci firmy - stav jejího majetku a závazků k určitému datu, většinou k poslednímu dni finančního roku firmy.“ [2]

Tabulka 2: Struktura rozvahy

ROZVAHA			
AKTIVA		PASIVA	
A.	Pohledávky za upsaný ZK	A.	Vlastní kapitál
B.	Dlouhodobý majetek	A.I.	Základní kapitál
B.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	A.II.	Ážio a kapitálové fondy
B.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	A.III.	Fondy ze zisku
B.III.	Dlouhodobý finanční majetek	A.IV.	Výsledek hospodaření minulých let
C.	Oběžná aktiva	A.V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období
C.I.	Zásoby	A.VI.	Rozhodnuto o zálohách na výplatě podílu na zisku
C.II.	Pohledávky	B.+C.	Cizí zdroje
C.II.1	<i>Dlouhodobé pohledávky</i>	B.	Rezervy
C.II.2	<i>Krátkodobé pohledávky</i>	C.	Závazky
C.III.	Krátkodobý finanční majetek	C.I.	<i>Dlouhodobé závazky</i>
C.IV.	Peněžní prostředky	C.II.	<i>Krátkodobé závazky</i>
D.	Časové rozlišení aktiv	D.	Časové rozlišení pasiv

Zdroj: [1, s.24]

Jak v tabulce zobrazené výše vidíme, rozvaha bilancuje (dává do rovnosti) dvě strany - na levé straně nalezneme aktiva (majetek), na pravé pasiva (zdroje financování). Strany rozvahy jsou dále členěny do jednotlivých „podcelků“ a následně i položek, aktiva dle likvidity (upotřebitelnost, rychlost přeměny na peněžní prostředky), pasiva dle vlastnictví finančních zdrojů. [1]

Nejprve se pojdme podívat na sumu aktiv a jejich kategorie (A-D).

3.1.1 Aktiva

„Na výši celkového majetku podniku mají vliv tři základní faktory: rozsah podnikových výkonů, stupeň využití celkového majetku a cena majetku.“ [3]

Majetková struktura bývá ovlivněna zejména: technickou náročností výroby (technicky náročnější podniky mívají vyšší hodnotu dlouhodobého majetku a celkově odlišnou strukturu aktiv), stupněm rozvinutosti finančního trhu, ekonomickou situací a hospodářskou politikou podniku (např. odepisování, výběr zdroje pro pořízení majetku, likvidita položek apod.) [3]

„Zaleží i na financování podniku - pokud je ve velké míře využíván leasing, nemusí být v aktivech vysoký podíl dlouhodobého majetku (dle ČÚS² je důležitým aspektem pro zařazení majetku do rozvahy vlastnický vztah vůči majetku).“ [1]

V rozložení krátkodobých aktiv hraje roli i činnost podniku (např. cestovní kancelář oproti výrobnímu podniku nebude vytvářet žádné zásoby, u stavební firmy zhlédneme vyšší hodnoty pohledávek ad.). [1]

3.1.1.1 A. Pohledávky za upsaný kapitál

„Jak je známo z finančního účetnictví, jedná se o pohledávky za společníky nebo upisovateli za dosud nesplacené vklady ve společnostech s ručením omezeným nebo za upsané akcie v akciových společnostech. U déle fungujících společností se tato položka v rozvaze většinou nevyskytuje, pokud ovšem nedochází ke změně základního jmění.“ [5]

3.1.1.2 B. Stálá aktiva

Stálá aktiva zahrnují veškerý dlouhodobý majetek, který dále dělíme do skupin jako nehmotný, hmotný nebo finanční. Obecně sem řadíme majetek, jehož upotřebitelnost přesahuje jeden rok a pořizovací cena je u hmotného majetku zpravidla vyšší než osmdesát tisíc, u nehmotného šedesát tisíc. Tato vyšší hodnota bývá v účetnictví za pomoci odpisů (v rozvaze sloupec korekce) postupně rozpouštěna do nákladů, neplatí to však pro majetek, jenž se postupem let neopotřebovává či neztrácí na hodnotě (pozemky, umělecká díla, sbírky, dlouhodobý finanční majetek ad.). [3]

---

² „České účetní standardy definují přesný postup účtování dané účetní kategorie, postup při snižování účetní hodnoty majetku, způsob jeho zařazení a vyřazení, způsob odepisování, stanovení jednotlivých syntetických účtů dle jejich účelu, a také na jakém řádku účetního výkazu se daná účtová skupina vykazuje.“ [6]

„Podnik si může zvolit způsob odepisování lineární, degresivní nebo progresivní. Tím ovšem lze ovlivnit zůstatkovou hodnotu majetku i výsledek hospodaření v daném období.“ [1]

„Dlouhodobý nehmotný majetek (DNM) zahrnuje zejména nehmotné výsledky výzkumné činnosti, software, různá ocenitelná práva (např. know-how, licence, autorská práva) a goodwill s dobou použitelnosti delší než 1 rok a od výše ocenění určené účetní jednotkou a při splnění povinností stanovených zákonem, zejména respektování principu vzájemnosti a věrného a poctivého zobrazení majetku.“ [1]

„Dlouhodobý hmotný majetek (DHM) tvoří pozemky, budovy, stavby, hmotné movité věci (stroje, zařízení, dopravní prostředky) s dobou použitelnosti nad 1 rok a od výše ocenění určené účetní jednotkou; dále pěstitelské celky trvalých porostů (ovocné stromy, vinice), zvířata apod.“ [1]

„Položka DFM obsahuje nakoupené dluhopisy, akcie, vkladové listy, termínované vklady, půjčky poskytnuté jiným podnikům aj.“ [1]

3.1.1.3 C. Oběžná aktiva

Oběžná aktiva, neboli krátkodobý majetek zahrnuje (opět v pořadí dle likvidity) zásoby, pohledávky, krátkodobý finanční majetek a peněžní prostředky. [3]

„Doba použitelnosti oběžných aktiv by měla být kratší než 1 rok. Výrobní podniky nakupují v hotovosti či na fakturu materiál, ten se v rámci výrobního procesu přemění na nedokončenou výrobu, polotovary, posléze pak na finální výrobky, které podnik prodá. Podniku vzniknou pohledávky, které se později přemění na peněžní prostředky, a celý cyklus se opakuje. Obecně platí, že čím je hotovostní cyklus rychlejší, tím je to lepší pro celkovou výkonnost podniku.“ [1]

„Ač oběžná aktiva představují z finančního hlediska velmi neefektivní uložení finančních prostředků, je důležité si uvědomit, že určitá míra těchto aktiv je nezbytně nutná, aby nebyla narušena kontinuita provozu dané společnosti.“ [3]

„Nesledují se zde odpisy, ale opravné položky, které představují přechodné snížení hodnoty majetku, například v důsledku poklesu tržních cen takového majetku.“ [1]

3.1.1.4 D. Časové rozlišení aktiv

„Ostatní aktiva - zachycují zejména zůstatek účtů časového rozlišení nákladů příštích období: předem placené nájemné, příjmy příštích období - práce provedené a dosud nevyúčtované, aktivní kurzové rozdíly apod.“ [3]

V případě, že dochází k nárůstu podílu této položky vzhledem k celkové sumě aktiv, může nám to naznačovat např. fakt, že byl pořízen další majetek na leasing. [3]

3.1.2 Pasiva

Jak již víme, na pravé straně rozvahy nalezneme zdroje financování aktiv, tedy pasiva, do nichž spadá: vlastní kapitál, cizí zdroje (rezervy a závazky) a v neposlední řadě časové rozlišení pasiv. [1]

Na straně aktiv jsme analyzovali majetkovou strukturu podniku, u pasiv budeme charakterizovat strukturu finanční, jež je v rozvaze, jak již bylo uvedeno, členěna dle vlastnictví finančních zdrojů. Výběr finančního zdroje souvisí s jeho "pořizovací cenou", naším přístupem k riziku a zároveň s případnou dobou splatnosti. [3]

„Vedle pojmu „finanční struktura“ existuje ještě pojem „kapitálová struktura“ - ta zachycuje strukturu podnikového kapitálu, ze kterého je financován fixní majetek a trvalá část oběžného majetku. Jde tedy o strukturu dlouhodobého kapitálu.“ [3]

Jak je řečeno v tak zvaném zlatém pravidle financování - zdrojem financování výše uvedených trvalých aktiv by měl být právě dlouhodobý kapitál. [1]

Vraťme se ale již k jednotlivým položkám pasiv a začněme hned u vlastního kapitálu.

3.1.2.1 A. Vlastní kapitál

Vlastní kapitál je tvořen následujícími položkami:

Základní kapitál představuje hodnotu majetku (uvedenou v obchodním rejstříku) vloženou společníky obvykle při založení podniku. Často bývá tento termín chybně nahrazován pojmem vlastní kapitál, musíme mít proto na paměti, že se jedná pouze o jeho část nikoli o vlastní kapitál jako takový. [3]

Dalšími položkami vlastního kapitálu jsou ážio a kapitálové fondy (dary, dotace apod.), fondy ze zisku (vč. rezervního fondu potřebného k překonání ztrátových období), výsledek hospodaření minulých let a běžného účetního období a nerozdělené zisky a ztráty minulých let. [3]

3.1.2.2 B+C Cizí zdroje

B. Rezervy

„Jsou tvořeny na vrub nákladů podniku (snižují vykazovaný zisk); představují částku peněz, kterou bude muset podnik v budoucnosti vydat - jde tedy o budoucí závazky (např. rezervy na opravy hmotného majetku, rezervy na garanční opravy,

rezerva na restrukturalizaci podniku). Rezervy upravené zákonem o rezervách jsou odečitatelné pro účely zdanění zisku, ostatní (účetní) nikoliv." [1]

C. Závazky

Závazky dělíme dle splatnosti na dlouhodobé a krátkodobé, přičemž rozhodující je opět (jako u rozdělení majetku) období jednoho roku. [3]

„Jako dlouhodobé závazky vystupují ve finanční struktuře závazky z obchodního styku delší než 1 rok; patří sem i emitované dluhopisy, dlouhodobé zálohy od odběratelů, dlouhodobé směnky k úhradě, nově i dlouhodobé úvěry aj.“ [1]

„Krátkodobé závazky představují závazky vůči dodavatelům kratší než 1 rok, krátkodobé směnky k úhradě, krátkodobé zálohy od odběratelů. Patří sem i závazky vůči zaměstnancům, institucím (např. sociální zabezpečení) či společníkům, nově i krátkodobé úvěry.“ [1]

3.1.2.3 D. Časové rozlišení pasiv

„Ostatní pasiva - obsahují časové rozlišení - výdaje a výnosy příštích období a dohadné účty.“ [3]

3.1.3 Souhrn slabých stránek analýzy rozvahy

- Použití "zastaralé" původní (pořizovací) hodnoty (i po úpravě pomocí odpisů) ne vždy odpovídá aktuální hodnotě. [2]
- Často nutné hodnotu položek odhadnout.
„Příkladem jsou pohledávky očištěné z hlediska návratnosti, zásoby, jejichž hodnota by měla být založena na jejich prodejnosti, a stálá aktiva, jejichž reálná hodnota by se měla zakládat na době použitelnosti a životnosti.“ [2]
- *„Nepracuje s časovou hodnotou peněz, nepostihuje přesně současnou hodnotu aktiv a pasiv, neboť nezpracovává vliv vnějších faktorů, které mohou velmi výrazně ovlivnit některé položky rozvahy.“* [3]

3.2 Výkaz zisku a ztrát

„Základní rozdíl mezi rozvahou a výkazem zisku a ztráty je v tom, že zatímco rozvaha zachycuje aktiva a pasiva k určitému časovému okamžiku, výkaz zisku a ztráty se vztahuje vždy k určitému časovému intervalu - je přehledem o výsledkových operacích za tento interval.“ [3]

„Výkaz zisku a ztráty je výkaz o pohybu peněz za určité období (finanční rok) a podává přehled o: **nákladech**, tj. kolik peněz firma vydala během určitého období (za platy zaměstnanců, za materiál, režii, daně, a o **výnosech**, tj. kolik peněz firma získala během určitého období z prodeje svých výrobků a služeb. Rozdíl mezi výnosy a náklady vytváří zisk, resp. ztrátu za běžné finanční období.“ [2]

„V rámci analýzy výkazu zisku a ztráty obvykle hledáme odpověď na otázku, jak jednotlivé položky výkazu zisku a ztráty ovlivňují nebo spíše ovlivňovaly **výsledek hospodaření**. Informace z výkazu zisku a ztráty jsou tedy významným podkladem pro hodnocení firemní ziskovosti.“ [3]

Výkaz zisku a ztráty, neboli lidově řečeno výsledovka, může být sestaven ve dvojí formě členění - buď druhovém nebo účelovém. Jak již z názvu vyplývá, v **druhovém členění** je kladen důraz na druh (povahu) nákladů - mzdy, odpisy, spotřebovaný materiál, oproti tomu v **účelovém členění** se zaměřujeme na důvod, za jakým účelem byly náklady vynaloženy - výroba, odbyt, správa. [1]

Hospodářský výsledek dělíme do pěti stupňů dle toho, jaké vstupní hodnoty nákladů nebo výnosů do výkazu vcházejí. Rozlišujeme tedy výsledek hospodaření provozní, z finančních operací, za běžnou činnost, za účetní období a před zdaněním. [3]

„Nejdůležitější položkou je výsledek hospodaření z provozní činnosti, který lze takto označit proto, že odráží schopnost firmy ze své hlavní činnosti vytvářet kladný výsledek hospodaření.“ [3]

Jak můžeme kategorizovat výsledek hospodaření si ukážeme v následujícím schématu:

Schéma 3: Přehled - výsledek hospodaření

čistý zisk (EAT)
+ daň z příjmu
= zisk před zdaněním (EBT)
+ nákladové úroky
= zisk před úroky a zdaněním (EBIT)
+ odpisy
= zisk před úroky, zdaněním a odpisy (EBITDA)

Zdroj: [1, s.48]

„Velmi důležitou položkou výkazu zisku a ztráty jsou tržby za prodej vlastních výrobků a služeb (vysoký podíl na tržbách u podniků výrobních či podniků služeb) a tržby za prodané zboží (vysoký podíl na tržbách u podniků obchodních). S oběma druhy tržeb (výnosové položky) se velmi úzce pojí položka výkonové spotřeby (nákladová položka). Ta se dále dělí na náklady vynaložené na prodané zboží, spotřebu materiálu a energií a služby (služby obsahují náklady související s dodanými službami, například náklady na opravu, cestovné, náklady na reprezentaci, nájemné a náklady na pořízení drobného nehmotného majetku.“ [1]

„Důležitou položkou je zde také mezisoučet **přidaná hodnota**³ – tu vypočteme tak, že sečteme obchodní marži a výkony a odečteme od součtu výkonovou spotřebu.“ [3]

„Vzhledem k tomu, že v současné době chybí ve výkazech položka obchodní marže, výkonů a jinak je počítána i výkonová spotřeba, je potřeba výpočtový vzorec upravit: $\text{přidaná hodnota} = \text{I. tržby za prodej vlastních výrobků a služeb} + \text{II. tržby za prodej zboží} - \text{A. výkonová spotřeba} - \text{B. změna stavu zásob vlastní činnosti} - \text{C. aktivace.}$ “ [1]

Výsledná hodnota nás, jak z názvu vyplývá, informuje, jakou hodnotu podnik přidal použitým meziproductům, jinak řečeno, jak je podnik ocenil, jaký vytvořil zisk. [1]

3.2.1 Souhrn slabých stránek analýzy výkazu zisku a ztráty

- Výsledek hospodaření se nerovná hotovostnímu zisku (cenné papíry hodnoceny budoucí hodnotou) [2]
- „Nákladové a výnosové položky se neopírají o skutečné hotovostní toky - příjmy a výdaje, a proto ani výsledný čistý zisk nereflektuje skutečnou dodatečnou hotovost získanou hospodařením firmy v daném období.“ [2]
- „Do tržeb - výnosů běžného období není zahrnuto inkaso plateb z prodeje, který byl realizován na úvěr v předchozím období.“ [2]

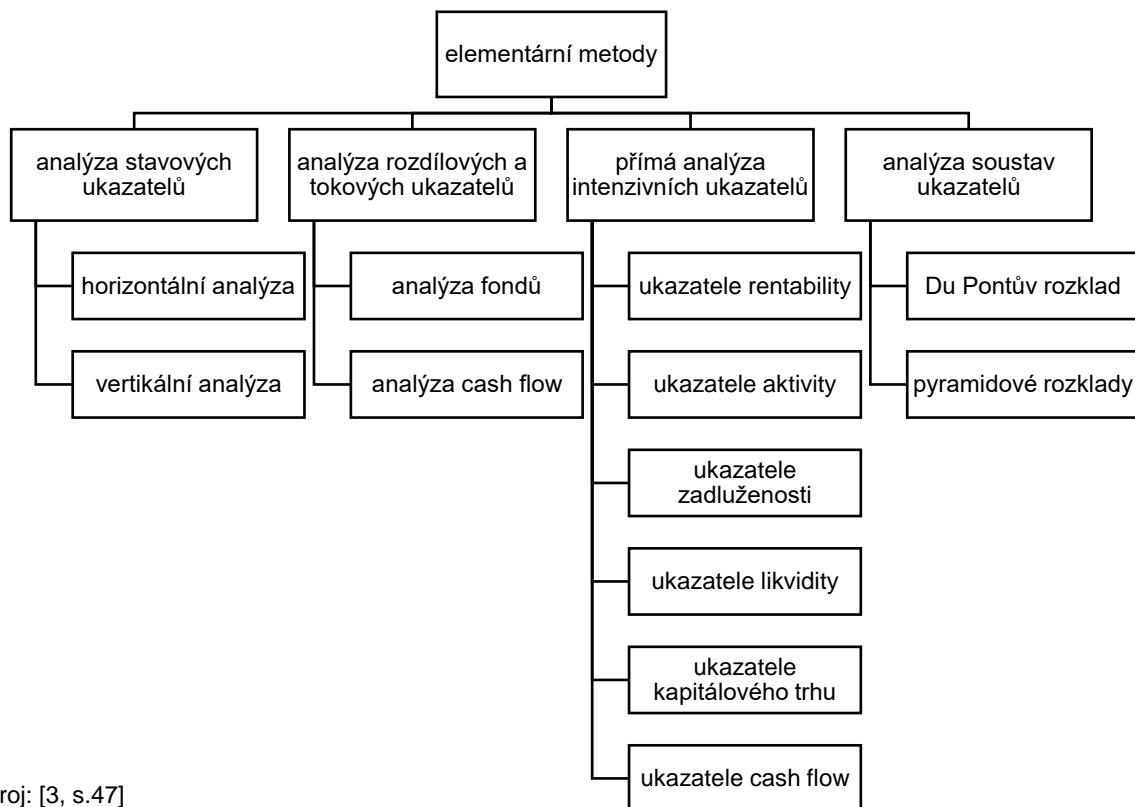
---

³ V roce 2016 vešla v platnost novela zákona o účetnictví, jejímž důsledkem byla řada změn, které se dotkly i účetních výkazů. Kromě osamostatnění některých položek (popř. jejich přiřazení k jiné položce) v rozvaze jsme měli příležitost zaznamenat také změny ve struktuře výkazu zisku a ztráty (vynechání obchodní marže, přidané hodnoty, mimořádných položek nebo výkonů; změna názvu odpisů a opravných položek na úprava hodnot aktiv, ad.). [1]

4 Metody

Komplexní rozbor podnikového hospodaření nám poskytují elementární metody, jež můžeme rozdělit do čtyř „podcelků“, jimiž jsou: analýza stavových ukazatelů, analýza rozdílových a tokových ukazatelů, dále přímá analýza intenzivních ukazatelů a analýza soustav ukazatelů. Kompletní přehled členění metod zhlédneme ve schématu níže. Při výběru metody bychom měli zohlednit její účelnost (pro dosažení zvoleného cíle), nákladnost (časová náročnost a potřeba kvalifikovaného analytika) a spolehlivost (kvalita výchozích údajů z účetních výkazů ovlivní výstupy z analýzy). Nesmíme opomenout ani aspekt "pro koho bude výsledek určený", tomu bychom měli následně přizpůsobit výslednou interpretaci, doplněnou o grafy, které mohou čtenáři zjednodušit orientaci ve výstupu. [3]

Schéma 4: Elementární metody finanční analýzy

Zdroj: [3, s.47]

V následující kapitole se seznámíme se dvěma metodami patřící k analýze stavových ukazatelů, tedy s horizontální a vertikální analýzou. Jejich hlavním cílem je přiblížit nám zadaná data z rozvahy a analýzy neboli uvést je do souvislosti jak vzájemně mezi sebou, tak i z hlediska vývoje (trendu). [7]

V praktické části práce obě metody aplikujeme na položky z účetních výkazů zvolené stavební firmy, a ještě jednou si jednotlivé výpočty společně s výsledky rozebereme a vysvětlíme.

4.1 Horizontální analýza

Jedním ze dvou stěžejních prvků analýzy je horizontální analýza. Ta nám za použití indexů a diferencí zobrazí meziroční změny. Rozdíly mezi dvěma po sobě jdoucími roky můžeme vyjádřit buď absolutním číslem, potom je nazýváme difference, nebo je vyjádříme jako procentuální hodnotu, kterou označujeme jako index. Výpočet indexu provedeme s pomocí zlomku, kde čítec zahrnuje rozdíl hodnoty běžného a hodnoty předchozího období a ve jmenovateli uvádíme pouze hodnotu za období přechozí. [7]

Za zmínku jistě stojí problematika znamének dosazovaných do vzorce společně s čísly z výkazu. Ta je výstižně vysvětlena na konkrétním příkladu v následující tabulce z knihy Finanční analýza krok za krokem od Evy Kislingerové a Jiřího Hnilici:

Tabulka 3: Problematika znamének při výpočtu indexů

2003	2002	Co s tím?
+	+	Žádný problém; klasický index: hodnota 2003 / hodnota2002
-	-	je vhodné např. „uzávorkováním“ hodnoty upozornit, že kladný index znamená zvýšení ztráty, resp. „zápornosti“ položky
+	-	podnik přešel ze ztráty do zisku: $[\text{abs}(2003) + \text{abs}(2002)] / \text{abs}(2002)$
-	+	podnik přešel ze zisku do ztráty: $-\text{[abs}(2003) + \text{abs}(2002)] / \text{abs}(2002)$

Zdroj: [7, s.13]

„Pokud nelze vypočítat index (dělitel je roven nule), případně v situaci, kdy položka v minulém období byla velmi malá a v následujícím období vzrostla (index v procentech nabývá vysokých a nepřehledných hodnot), je vhodnější (má lepší vypovídací schopnost) použít ke kvantifikaci změny difference (rozdíly) než index.“ [7]

K difference se dostaneme pomocí matematického výpočtu, který je zcela totožný s výpočtem čitatelem zlomku indexu. V případě difference odlišnost znamének nemusíme řešit, tato problematika se týká pouze výpočtu indexů. [7]

Abychom co nejvíce podchytili nepřesnosti vyhodnocení musíme mít k dispozici dostatečně dlouhou časovou řadu. V rámci vyhodnocení je nutné brát v úvahu i vliv interních a externích faktorů, které na firmu z okolí působí. [3]

4.2 Vertikální analýza

Poměr položky ku nadřazenému "oddílu", popř. poměr "oddílu" ku bilanční sumě, využívá již zmíněná vertikální analýza, též nazývána jako analýza komponent. Výsledkem této metody je procentní rozbor, z něhož získáme užitečný přehled struktury účetního výkazu vhodný k porovnání s jinými obdobími, popř. s jinými společnostmi z daného odvětví. [3]

V první řadě zjišťujeme podíl jednotlivých "oddílů" rozvahy na celkové bilanční sumě (tzn. zvláště podíl na aktivech a pasivech), a teprve dalším krokem objasníme, jak se jednotlivé položky podílí na nadřazeném celku, tím míníme např. u aktiv oběžná aktiva, u pasiv vlastní kapitál. V rámci analýzy pasiv se dozvíme, jakým způsobem je firma financována, tedy zda převažuje financování vlastními nebo cizími zdroji. I když bývá někdy uvedeno, že je firma financována jen vlastními zdroji, bývá tím zpravidla myšleno, že nevyužívá žádných zpoplatněných cizích prostředků (obvykle je nejvyšším procentem tvořen krátkodobými závazky). [7]

Platí zde obecná pravidla znázorněná zde:

- financování vlastními prostředky → vyšší cena
- krátkodobé závazky → nižší cena, avšak možné vyšší riziko
- čím delší doba splatnosti, tím vyšší cena cizího kapitálu

Z uvedených pravidel nám vyplývá, že bychom měli využití zdrojů náležitě promyslet tak, abychom je vhodně rozložili a tím omezili riziko plynoucí z investic.

Zaměříme-li se na strukturu výkazu v oblasti aktiv, zjistíme, do jakého majetku podnik investoval a jak bral při investování ohled na výnosnost. Jedno z dalších pravidel můžeme popsat následovně: dlouhodobý majetek → vyšší výnosnost. Stejnou měrou, jakou je důležité promyslet prostředky, kterými budeme majetek financovat, je také důležité, do čeho investovat. [3]

„Zajištění vhodného poměru mezi stálými aktivy a aktivy oběžnými by mělo být dáno předmětem podnikání dané společnosti a také nutností zajistit potřebnou likviditu (již zde je patrné, že vertikální analýza je základem pro další podrobnější analýzu jednotlivých položek)” [3]

5 Ukazatele

Jak již bylo řečeno, finanční metoda zahrnuje řadu metod, jejichž základem jsou ukazatele, tedy čísla, specifikující hospodaření v podniku. V této kapitole se zaměříme na nejčastěji využívanou skupinu - poměrové ukazatele. I přesto si na úvod krátce shrneme i ostatní skupiny ukazatelů, s nimiž se můžeme setkat. [3]

Analýzu stavových ukazatelů již známe z předchozí kapitoly "Metody" - horizontální a vertikální analýza.

Analýza rozdílových a tokových ukazatelů zahrnuje analýzu fondů finančních prostředků a analýzu cash flow. [3]

Z analýzy fondů můžeme uvést ty nejvíce používané ukazatele, jimiž jsou čistý pracovní kapitál (ozn. také jako provozní), čisté pohotové prostředky a čisté peněžně pohledávkové fondy. [5]

Obecně můžeme říci, že se tyto ukazatele orientují na likviditu podniku, tedy jeho platební schopnost. [1]

„Záměrem analýzy cash flow je vyjádřit a poměřit vnitřní finanční sílu podniku, tj. schopnost vytvářet z vlastní hospodářské činnosti přebytky použitelné k financování existenčně důležitých potřeb - úhrady závazků, výplaty dividend či financování investic.“ [3]

Přímá analýza intenzivních ukazatelů, jinak také nazývaná jako analýza poměrovými ukazateli, bude nyní v úvodu vynechána. S vybranými poměrovými ukazateli se blíže seznámíme až po tomto shrnutí.

Jak je ze schématu č.2 uvedeném v kapitole o metodách finanční analýzy patrné, zbývá nám ještě poslední kategorie - **analýza soustav ukazatelů**, do které spadají rozklady pyramidové a Du Pontovy. [3]

„Mezi nejznámější soustavy ukazatelů patří tzv. pyramidové struktury poměrových ukazatelů, které na jednom grafu či v jedné tabulce stručně a přehledně znázorňují několik charakteristických rysů podniku najednou a umožňují postihu vzájemných souvislostí mezi likviditou, strukturou financování a rentabilitou podniku.“ [5]

„Du Pont diagram ukazuje, jak je výnos na vlastní kapitál akcionářů (ROE) určen ziskovou marží, obrátem aktiv a poměrem celkových aktiv k vlastnímu kapitálu.“ [2]

Poměrové ukazatele

Jak jsme v úvodu slíbili, vracíme se k analýze poměrových ukazatelů, z nichž byly vybrány následující: ukazatele likvidity, aktivity, rentability a v neposlední řadě ukazatele zadluženosti.

Analýza poměrovými ukazateli představuje poměrně rychlý způsob ověření finanční situace ve firmě. Jak již z názvu vyplývá, můžeme stavět do poměru různé položky účetních výkazů, čímž nám vzniká řada variant ukazatelů. My se však zaměříme na výše uvedené nejpoužívanější skupiny. [1]

5.1 Ukazatele zadluženosti

„Ukazatele zadluženosti slouží jako indikátory výše rizika, jež podnik nese při daném poměru a struktuře vlastního kapitálu a cizích zdrojů. Je zřejmé, že čím vyšší zadluženost podnik má, tím vyšší riziko na sebe bere, protože musí být schopen své závazky splácet bez ohledu na to, jak se mu právě daří.“ [1]

„Podstatou analýzy zadluženosti je hledání optimálního vztahu mezi vlastním a cizím kapitálem - hovoříme o kapitálové struktuře.“ [3]

Jako první si představíme základní ukazatel zadluženosti - **celkovou zadluženost**, jež vypočteme poměrem cizího kapitálu ku celkovým aktivům. Výsledná hodnota by se měla pohybovat mezi 30-60 %. Ve vyhodnocení musíme brát v úvahu odvětví daného podniku a jeho schopnost splácet úroky z cizího kapitálu. [1]

Obecně platí, že věřitelé upřednostňují nižší hodnotu ukazatele celkové zadluženosti (ukazatel věřitelského rizika, debt ratio), neboť zpravidla s rostoucí hodnotou ukazatele roste i riziko věřitelů. Vyšší zadluženost ale nemusí být vždy na škodu, pokud tím současně narůstá i rentabilita podniku (pákový efekt). [3]

Míra zadluženosti je stěžejním ukazatelem pro banky, které se rozhodují, zda je pro ně bezpečné nám úvěr poskytnout či nikoliv. Důležité je srovnání těchto měř zadluženosti v čase, z čehož bude patrný vývoj struktury našeho kapitálu (např. trend navyšování cizího kapitálu). Ukazatel získáme poměřením cizího kapitálu ku vlastnímu. [1]

Převrácenou hodnotou míry zadluženosti získáme další ukazatel - **koeficient samofinancování**, neboli equity ratio. Součet equity ratio a debt ratio by měl potom vycházet přibližně 1. [3]

Kromě obecné struktury kapitálu podniku je vhodné se zaměřit i na délku splatnosti cizích zdrojů. "Zdroje krátkodobé znamenají pro podnik podstatně vyšší riziko, protože je podnik musí brzy splatit, dlouhodobé zdroje jsou méně rizikové, avšak snížené riziko je zapláceno jejich vyšší cenou." Tím se dostáváme ke vztahu dlouhodobého cizího kapitálu s ostatními položkami pasiv, a tedy i k následujícím ukazatelům:

Podíl dlouhodobých cizích zdrojů na dlouhodobém kapitálu = dlouhodobé cizí zdroje / (vlastní kapitál + dlouhodobé cizí zdroje)

Podíl dlouhodobých cizích zdrojů na cizích zdrojích = dlouhodobé cizí zdroje / cizí zdroje [1]

Podílem zisku před úroky a zdaněním (EBIT) s nákladovými úroky, popř. podílem provozního cash flow s nákladovými úroky, získáme **ukazatel úrokového krytí**, který nás seznámí s výší zadluženosti podniku. Výsledná hodnota úrokového krytí by měla být vyšší než 5. [1]

Pokud nás zajímá doba, za jak dlouho splatí podnik dluh pomocí provozního cash flow, využijeme dalšího ukazatele. **Dobu splácení dluhů** spočteme jako rozdíl cizích zdrojů a rezerv, jenž vydělíme již zmíněným provozním cash flow. [1]

V následujících řádcích si představíme dva ukazatele týkající se krytí dlouhodobého majetku.

V případě ukazatele "**krytí dlouhodobého majetku vlastním kapitálem**" počítáme poměr vlastního kapitálu a dlouhodobého majetku. Pokud výsledná hodnota překročí 1, můžeme konstatovat, že firma kromě dlouhodobého majetku financuje vlastním kapitálem i majetek oběžný. [1]

Pro výpočet krytí **dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji** využijeme vzorec předchozí, jen v čitateli doplněný o dlouhodobé cizí zdroje. [1]

„Při výsledku nižším než 1 musí podnik krýt část svého dlouhodobého majetku krátkodobými zdroji a může mít problémy s úhradou závazků. Podnik je podkapitalizován, čistý pracovní kapitál je záporný. Jedná se o agresivní strategii financování, která je sice levnější, ale velmi riziková.“ [1]

„Při příliš vysokém poměru je sice podnik finančně stabilní, ale drahými dlouhodobými zdroji financuje příliš velkou část krátkodobého majetku – podnik je překapitalizován, má vysoký podíl čistého pracovního kapitálu na oběžných aktivech. Jedná se o konzervativní strategii financování, která je bezpečná, ale dražší.“ [1]

„Pokud podnik volí přiměřené krytí dlouhodobého majetku a části oběžných aktiv dlouhodobým kapitálem, mluvíme o neutrální strategii financování. Znamená to, že podnik má takovou výši čistého pracovního kapitálu, která tvoří dostatečný, ale ne nadbytečný "polštář" pro operativní řízení oběžných aktiv a krátkodobých závazků.“ [1]

5.2 Ukazatele likvidity

Než si představíme jednotlivé ukazatele, seznámíme se s pojmem likvidita. Likviditu můžeme interpretovat dvěma způsoby: rychlost schopnosti přeměny majetku na peníze anebo schopnost podniku splácet v termínu své krátkodobé závazky. Ve výpočtu zlomku v čitateli nalezneme zdroje financování, oproti tomu ve jmenovateli předmět platby. [1]

*„Literatura zdůrazňuje, že nedostatek likvidity vede k tomu, že podnik není schopen využít ziskových příležitostí, které se při podnikání objeví (což souvisí s opatrnějším postojem z hlediska rizikovosti projektů), nebo není schopen hradit své běžné závazky, což může vyústit v platební neschopnost a vést k bankrotu. Existuje tedy přímá závislost mezi pojmy "solventnost" a "likvidita", nicméně není možné je ve své podstatě zaměňovat. Vzájemná závislost těchto pojmů je pak nejjednodušším způsobem vysvětlitelná ve větě, že **podmínkou solventnosti je likvidita.**“ [3]*

Analýza likvidity zpravidla představuje tři základní vzorce rozdělené dle stupňů likvidity na: ukazatel likvidity 1. stupně - tzn. okamžitá likvidita, ukazatel likvidity 2. stupně - tzn. pohotová likvidita a ukazatel likvidity 3. stupně - tzn. běžná likvidita. Tyto vzorce si představíme v okamžiku, až budeme seznámeni s pojmem pracovní kapitál, jenž s výše uvedenými ukazateli úzce souvisí. [1]

Pro naše praktické účely se zaměříme na 1 rozdílový ukazatel - **čistý pracovní kapitál**⁴, neboli "net working capital", jehož hodnotu získáme rozdílem oběžných aktiv a krátkodobých závazků. [7]

Při druhé variantě výpočtu využijeme součtu dlouhodobých závazků s vlastním kapitálem, od něhož následně odečteme stálá aktiva a získáme také hodnotu čistého pracovního kapitálu. [5]

Jedná se o tu část dlouhodobých zdrojů, které nám dokážou pokrýt oběžný majetek a zajistit tak finanční stabilitu (pro omezení výkyvů). [7]

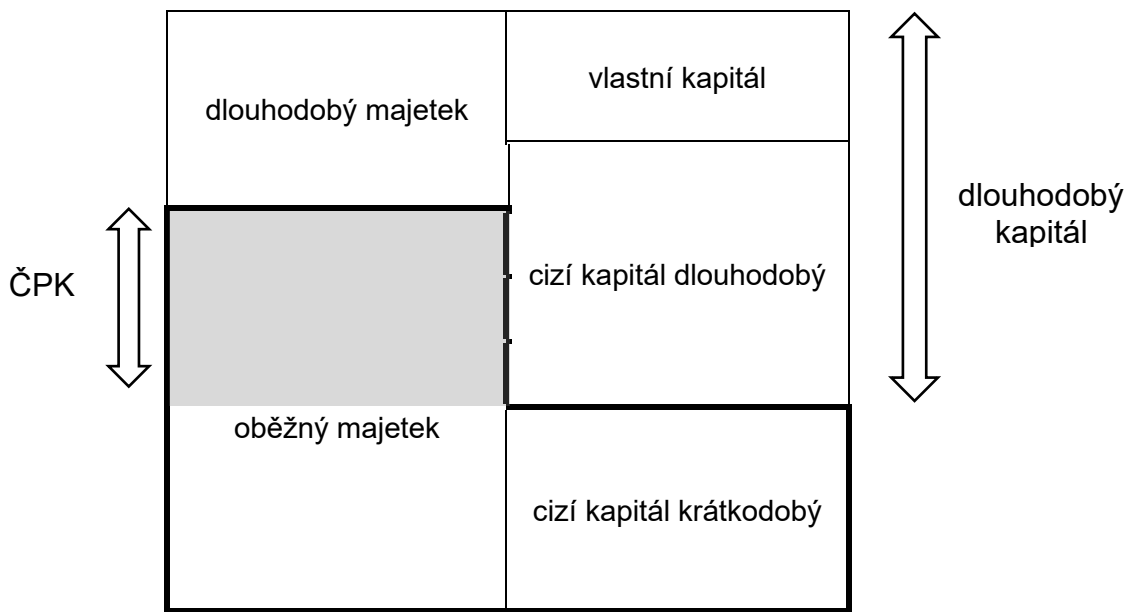
⁴ Hrubý pracovní kapitál (working capital) označuje oběžná aktiva nezbytná pro běžný chod podniku. [5]

„Má-li být podnik likvidní, musí mít potřebnou výši relativně volného kapitálu, tzn. přebytek krátkodobých likvidních aktiv nad krátkodobými cizími zdroji.“ [1]

Hodnotu čistého pracovního kapitálu nám přehledně znázorňuje následující schéma rozvahy z knihy Finanční analýza od Knápkové, Pavelkové, Remeše a Štekera:

Tabulka 4: Čistý pracovní kapitál

Zdroj: [1, s.86]

Poměrem čistého pracovního kapitálu s oběžnými aktivy získáme **ukazatel krátkodobé finanční stability**. Výsledná hodnota by se měla pohybovat kolem 30-50 %. Jelikož oběžný majetek zahrnuje položky s různou likviditou, je na místě uvést i další upřesňující ukazatele. [1]

Proto se nyní konečně přesouváme od pracovního kapitálu k již zmíněným ukazatelům likvidity prvního až třetího stupně.

Ukazatel likvidity třetího stupně (**běžná likvidita**; ukazatel pracovního kapitálu; current ratio) představuje násobek pokrytí krátkodobých závazků oběžným majetkem. [3]

„Stručně řečeno vypovídá o tom, jak by byl podnik schopen uspokojit své věřitele, kdyby proměnil veškerá oběžná aktiva v daném okamžiku na hotovost.“ [3]

Spočteme jej tedy jako poměr mezi oběžnými aktivy a krátkodobými závazky, přičemž musíme brát zřetel na strukturu zásob (včetně jejich prodejnosti a reálného ocenění) a strukturu pohledávek (splatnost a nedobytnost), které do jisté míry

vypovídací schopnost ukazatele omezují. Výsledná hodnota ukazatele běžné likvidity by se měla pohybovat mezi 1,5 až 2,5. V případě nižší hodnoty označujeme podnikovou likviditu za rizikovou. Při vyšších hodnotách je čistý pracovní kapitál podniku možná až příliš vysoký a financování podniku je zbytečně drahé. [1]

Současně lze říci, že s vyšší hodnotou roste i platební schopnost podniku. [3]

Ukazatel likvidity druhého stupně (**pohotová likvidita**; acid test) nás informuje, jak rychle je podnik schopen plnit své závazky. Jak již z rozvahy víme, nejméně likvidní položkou z oběžných aktiv jsou zásoby, které zahrnují jak již dokončené zboží určené k prodeji, tak i polotovary aj. Z výpočtu se z tohoto důvodu (pomalá schopnost přeměny na hotovost) vylučují zásoby. Hodnotu ukazatele tedy získáme stejným výpočtem jako běžnou likviditu, jen s tím rozdílem, že od čitatele odečteme hodnotu zásob. Výrazně nižší hodnota pohotové likvidity značí nadměrné množství zásob, s čímž se obvykle potýkají obchodní společnosti či firmy s podnikáním sezónního charakteru. [2]

Literatura doporučuje výslednou hodnotu daného podílu v rozmezí 1-1,5. Pokud by byl výsledek roven jedné, lze konstatovat, že je podnik schopen se svými oběžnými aktivy (hodnota po odečtení zásob) splácet své závazky i za předpokladu zachování zásob. [3]

„Vyšší hodnota ukazatele bude příznivější pro věřitele, nebude však příznivá z hlediska akcionářů a vedení podniku. Značný objem oběžných aktiv vázaný ve formě pohotových prostředků přináší jen malý nebo žádný úrok. Nadměrná výše oběžných aktiv vede k neproduktivnímu využívání do podniku vložených prostředků a nepříznivě tak ovlivňuje celkovou výnosnost vložených prostředků.“ [3]

Ukazatel likvidity prvního stupně (**okamžitá likvidita**; hotovostní likvidita; cash ratio) vypočteme jako součet hotovosti na účtech a v bance s obchodovatelnými cennými papíry (celkově můžeme označit jako finanční majetek) a to celé podělíme krátkodobými závazky. Z uvedených stupňů likvidity a výše zmíněného vzorce je zřejmé, že se jedná o "nejpřísnější" poměr, jelikož do výpočtu nejsou zahrnuty ani krátkodobé pohledávky, které, jak je již z názvu patrné, nemůžeme považovat za okamžitý zdroj financí (jejich vymožení je s časovou prodlevou). [2]

„Pro okamžitou likviditu platí doporučená hodnota v rozmezí 0,9-1,1. Tento interval je přejat z americké literatury. Pro Českou republiku bývá toto pásmo rozšiřováno v dolní mezi, kde některé prameny uvádějí hodnotu 0,6 a podle ministerstva průmyslu a obchodu je hodnota ještě nižší, a to 0,2, která je však zároveň označována za hodnotu kritickou i z psychologického hlediska.“ [3]

5.3 Ukazatele rentability

„Rentabilita, resp. výnosnost vloženého kapitálu, je měřítkem schopnosti dosahovat zisku použitím investovaného kapitálu, tj. schopnosti podniku vytvářet nové zdroje. Je formou vyjádření míry zisku, která v tržní ekonomice slouží jako hlavní kritérium pro alokaci kapitálu.“ [1]

V následujících řádcích si představíme hned několik ukazatelů týkající se rentability kapitálu, dále i ukazatel rentability tržeb. V jiných literaturách, jako např. v knize od Blahy a Jindřichovské - Jak posoudit finanční zdraví firmy, můžeme ukazatele rentability dohledat pod jiným názvem, a to jako ukazatele ziskovosti (profitability). [2]

Význam ukazatelů je jednoznačný - **vyhodnocení efektivnosti činnosti** daného podniku, jsou tedy velmi důležitým podkladem pro investory. Dále si všimněme obecného pravidla výpočtu zlomku: v čitateli nalezneme hospodářský výsledek (zisk), ve jmenovateli určitý druh kapitálu (např. tržby). Za předpokladu růstu ekonomiky by měla být i tendence růstu ukazatele, v případě poklesu ekonomiky je i adekvátní pokles ukazatele zcela v pořádku a nemůžeme danou situaci hodnotit jako negativní. Jak již víme, budeme pracovat s vloženým kapitálem a se ziskem, jehož výklad si nyní blíže upřesníme. [3]

V kapitole o výkazu zisku a ztrát jsme si již definovali jednotlivé varianty hospodářského výsledku, v kapitole o ukazatelích zadluženosti jsme aplikovali EBIT (zisk před odečtením úroků a daní), jinak také označovaný jako provozní zisk. Dále bude v analýze využit i čistý zisk EAT (zisk po zdanění) a poslední kategorie zisku, kterou ve výpočtech využijeme je zisk před zdaněním - značíme jej EBT.

„Možností propočtů různých rentabilit je prakticky neomezeně, nicméně při konstrukci těchto ukazatelů bychom se vždy měli zamyslet nad tím, co zahrnout do čitatele, co zahrnout do jmenovatele, co nám podíl vlastně říká - vodítkem je vždy účel analýzy.“ [7]

Rentabilitu tržeb (return on sales, ROS) vypočteme jako podíl zisku na tržbách. [1]

„Tomuto ukazateli se v praxi někdy také říká ziskové rozpětí a slouží k vyjádření ziskové marže.“ [3]

Pro mezipodnikové srovnání ziskové marže zpravidla využíváme hodnotu EBIT (vhodné při mezinárodním porovnání podniků zejména z důvodu různé daňové sazby)

nebo můžeme počítat se ziskem po zdanění (tím získáme čistou ziskovou marži, která je naopak podstatná pro vlastníky podniku), popř. se ziskem před zdaněním. Pro zjištění hodnoty zisku připadajícího na jednotku výnosů jednoduše ve jmenovateli zaměníme tržby za výnosy. [1]

Musíme brát zřetel na to, jakou kategorii zisku dosazujeme do čitatele a tomu následně přizpůsobit i jmenovatel. Rozhodneme-li se zjistit hodnotu provozní rentability tržeb, musíme dělit provozní výsledek hospodaření provozními tržbami (za zboží a výrobky). [5]

„Jestliže je (čistá) zisková marže pod oborovým průměrem, znamená to, že jsou ceny výrobků relativně nízké anebo že jsou náklady příliš vysoké nebo obojí.“ [2]

„Marže je ovlivněna především mírou konkurence na daném trhu a možností substitutů k naší produkci. Čím větší je konkurence, resp. čím více lze najít substitutů k naší produkci či službám, tím nižší je zpravidla možnost růstu marže, neboť trh (zejména v České republice) bývá velmi výrazně orientován na cenu.“ [3]

Speciální ukazatele navazující na rentabilitu tržeb - nákladovost a objem nerealizovaných tržeb:

Nákladovost (return on costs, ROC) je doplňkovým ukazatelem ROS. Oproti rentabilitě nákladů, kterou, jak již z názvu vyplývá, spočteme jako podíl zisku na nákladech, nákladovost spočteme odečtením rentability tržeb od hodnoty jedna. Výsledek můžeme vyhodnotit dle pravidla: nižší ukazatel = lepší hospodaření, protože podnik vynaložil nižší náklady na jednotku tržeb. [3]

Objem nerealizovaných tržeb získáme jako podíl EBIT/celkové náklady nebo pohledávky/tržby. Výsledná hodnota by se měla pohybovat kolem 20 %. [3]

Poměrem relativního přírůstku provozních nákladů a relativního přírůstku provozních výnosů získáme hodnotu **elasticity provozních nákladů**, která nás informuje o tom, jak se změní (v %) provozní náklady, jestliže dojde ke změně výnosů o jedno procento. [3]

Rentabilitu celkového vloženého kapitálu (return on assets, ROA) vypočteme jako podíl zisku (EBIT) ku aktivům (celkovému vloženému kapitálu), případně se můžeme setkat i s následujícím výpočtem: sečteme čistý zisk se zdaněnými úroky a tento součet opět vydělíme aktivy. [1]

„Jedná se o důležitý ukazatel, který měří výkonnost neboli produkční sílu podniku. Použitím EBIT v čitateli je možné měřit výkonnost podniku bez vlivu zadlužení a daňového zatížení.“ [1]

Ukazatel ROA nám zhodnotí celkovou efektivnost vloženého kapitálu (aktiv) nehledě na zdroje jeho krytí. Za předpokladu výpočtu ROA se ziskem EBIT můžeme ukazatel porovnat v rámci odvětví. [3]

„Bude-li vstupovat do vzorce čistý zisk (EAT), ale před vyplacením dividend, pak jde o klasickou interpretaci rentability a jedná se o ukazatel, který je nezávislý na charakteru zdrojů financování; čistý zisk zvýšený o zdaněné úroky, kde od ukazatele požadujeme, aby poměřovat vložené prostředky nejen se ziskem (jako s efektem podnikatelské činnosti), ale také se zhodnocením cizího kapitálu (úkolem firmy je nejen vydělat na zisk, ale také na úroky placené z cizího kapitálu).“ [3]

Rentabilitu vlastního kapitálu (return on equity, ROE) vypočteme jako podíl čistého zisku na vlastním kapitálu. [5]

„Rentabilita vlastního jmění je pro vlastníky podniku klíčovým kritériem hodnocení úspěšnosti jejich investic, protože vytvořený zisk posuzují jako výdělek z kapitálu, který do podniku vložili.“ [5]

Výsledkem ukazatele je zjištěná výnosnost buď kapitálu akcionářů nebo kapitálu vlastního vloženého majiteli podniku. [3]

„Obecně tedy platí, že by tento ukazatel měl být vyšší, než je úroková míra bezrizikových cenných papírů a rozdíl rentability vlastního kapitálu a úrokové míry bezrizikových cenných papírů se potom nazývá riziková premie⁵.“ [3]

„Ukazatele rentability je někdy možné rozkládat a zjišťovat, jak které veličiny ovlivňovaly celkový výsledek. Nejčastějším rozkladem je dekompozice rentability vlastního kapitálu (ROE) na rentabilitu kapitálu celkového ($ROA = \text{čistý zisk}/\text{aktiva} = EAT/A$) a finanční páku⁶ ($\text{aktiva}/\text{vlastní kapitál} = A/E$). Jelikož i ukazatel ROA se dá složit ze dvou dalších ukazatelů - rentability tržeb ($\text{čistý zisk}/\text{tržby} = EAT/S$) a obratu aktiv ($\text{tržby}/\text{aktiva} = S/A$), pak můžeme psát: $ROE = ROA \times E/A = EAT/A \times A/E = EAT/S \times E/A \times A/E$.“ [7]

Z výše uvedeného lze tedy konstatovat následující pravidlo: rentabilita vlastního kapitálu závisí spíše na nižší marži s rychlejším obratem aktiv (nebo naopak vyšší marži a pomalejším obratu). [7]

---

⁵ Riziková premie je odměnou za podstoupené riziko, v delším časovém horizontu by pochopitelně měla dosahovat kladných hodnot, aby se majitelům investice vyplatila. [1]

⁶ „Finanční páka, někdy též finanční pákový efekt, je ve světě financí způsobem investování, při kterém investor použije k nákupu aktiv (majetku) nejen vlastní kapitál, ale i kapitál cizí (vypůjčený).“ [8]

Pokud porovnáme hodnotu ROE s "r" (náklady na vlastní kapitál) jednotlivých firem v rámci odvětví (dle NACE), budeme moci náš podnik zařadit do jedné ze čtyř kategorií hodnotících kvalitu firmy a úroveň jejího hospodaření. [3]

„Problémem u ROE může být skutečnost, že pokud je počítán podíl čistého zisku k vlastnímu kapitálu podniku z údajů ke stejnému datu ke konci období (v praxi nejpoužívanější postup), můžeme se dopustit chyby a podhodnotit skutečnou ziskovost podniku. Proč? Zisk byl vytvořen postupně v průběhu celého období, a nebyl tak k dispozici v celé své výši jako zdroj financování aktivit podniku. Je tedy počítán s vyšším jmenovatelem, než jaký byl ve skutečnosti k dispozici, a dosažený výsledek je tak nižší.“ [1]

„Znalost rentability celkového vloženého kapitálu umožňuje stanovit mezní úrokovou sazbu, za kterou může podnik přijmout úvěr. Musí platit: Rentabilita vlastního jmění > Rentabilita celkového vloženého kapitálu. V opačném případě není pro podnik využití úvěru výhodné.“ [5]

Poslední ukazatel, který si v rámci kapitoly představíme je ukazatel pro hodnocení výnosnosti kapitálu.

Rentabilitu celkového investovaného kapitálu (return on capital employed, ROCE) získáme výpočtem zlomku, kde v čitateli dosadíme součet zisku po zdanění s dlouhodobými úroky a ve jmenovateli součet dlouhodobých závazků a dlouhodobých bankovních úvěrů společně s vlastním jmění. [5]

„V tržních ekonomikách se tento ukazatel často používá k hodnocení monopolních veřejně prospěšných podniků, jako např. zásobování vodou, telekomunikace apod. [Monopolní postavení by teoreticky mohlo podniku umožnit dosáhnout ohromných výnosů (zisků) na investovaný kapitál, ale díky veřejné kontrole a zpětným vazbám jsou ve fungujících tržních ekonomikách ceny jeho produktů stlačovány tak, aby výnos na investovaný kapitál "příliš nepřekročil" náklady na jeho získání.]“ [2]

V některých literaturách se můžeme dočíst o výpočtu ROCE jako o podílu zisku a úplatného kapitálu, kam tedy spadají i krátkodobé závazky nesoucí úrok. Pak nám tedy nezbyvá nic jiného, než se ještě zmínit o ukazateli ROI (return on investment), jenž spočteme obdobně jako ukazatel ROCE jen s tím rozdílem, že do jmenovatele krátkodobé závazky nezahrneme. [1]

„Poslední tři finanční poměrové ukazatele - ROA, ROCE, ROE - jsou často používány pro mezipodnikové srovnání a kapitálové trhy (investiční banky, brokerské

domy⁷, portfolioví manažeři, investoři atp. sledují tyto indikátory velmi pozorně). Vyšší hodnoty těchto ukazatelů - jak v čase, tak i ve vztahu k podobným firmám ve stejném odvětví nebo oboru - obvykle znamenají větší zájem ze strany potenciálních investorů" [2]

5.4 Ukazatele aktivity

Jak již z kapitoly o zdrojích finanční analýzy víme, celková aktiva můžeme rozdělit na oběžná a dlouhodobá. V rámci předchozích ukazatelů - ukazatelů rentability - jsme prováděli výpočet následujícím způsobem, že jsme podělili hospodářský výsledek určitým druhem kapitálu. Nyní budeme provádět podíl tržeb na aktivech a budeme tedy zjišťovat, jak dobře s aktivy podnik hospodaří neboli zda podnik efektivně využívá vložených prostředků. [7]

„Ukazatele řízení aktiv jsou ukazatele kombinované, které berou v úvahu jak údaje z rozvahy (balance), tak i z výkazu zisku a ztráty.“ [2]

Obrat celkových aktiv (total assets turnover ratio) získáme jako podíl tržeb na aktivech. [2]

„Všeobecně platí, že čím větší hodnota ukazatele, tím lépe. Minimální doporučená hodnota tohoto ukazatele je 1, hodnotu však ovlivňuje i příslušnost k odvětví. Nízká hodnota ukazatele znamená neúměrnou majetkovou vybavenost podniku a jeho neefektivní využití.“ [1]

Obrat dlouhodobého majetku (fixed assets turnover) spočteme obdobně - jako poměr tržeb k dlouhodobému (fixnímu) majetku. Porovnání mezi podniky je u tohoto ukazatele komplikované, jelikož dochází ke zkreslení výsledné hodnoty z důvodu inflace (cena dříve pořízených aktiv bývá podhodnocena) a je nutné brát zřetel na to, který majetek je vlastní a který dosud patří leasingové společnosti, neboť hodnota obratovosti bývá u „leasovaného“ majetku zpravidla nadhodnocena. [2]

„Ukazatel obratu aktiv i obratu dlouhodobého majetku je ovlivněn mírou odepsanosti majetku. To znamená, že výsledek ukazatele je při stejné výši dosažených tržeb lepší v případě větší odepsanosti majetku. Toho si musí být finanční analytik při hodnocení finanční situace vědom.“ [1]

---

⁷ „Broker neboli makléř je osoba nebo společnost, která zprostředkovává jednotlivým investorům obchodování na finančních trzích. Za to si účtuje poplatky. Činnost brokera je licencována, v ČR vydává licence Česká národní banka.“ [8]

Ukazatel obratovosti zásob zjistíme jako podíl tržeb na zásobách a vyjadřuje nám intenzitu, s jakou jsou zásoby v podniku využity. [3]

„Ukazatel obrátka zásob má dvě slabiny. Tržby odrážejí tržní hodnotu, zatímco zásoby se obvykle uvádějí v nákladových cenách (v nižší, resp. vyšší hodnotě), proto ukazatel v inflačních obdobích nadhodnocuje skutečnou obrátku zásob. Pro odstranění této slabé stránky by bylo vhodnější použít v čitateli zlomku náklady za prodané zboží, avšak tradičně se používají tržby. Druhým problémem je, že tržby jsou položkou účtu zisku a ztráty a odrážejí výsledek celoroční aktivity, zatímco zásoby postihují stav k jednomu okamžiku. Pro získání realističtějšího obrázku by bylo lepší použít průměrné roční zásoby.“ [2]

Z těchto výše uvedených důvodů si dovolíme původní méně přesný vzorec poupravit na podíl nákladů na průměrném stavu zásob. [2]

K ukazateli obratovosti přísluší ukazatel doby obratovosti zásob, který nám říká, jak dlouho trvá jeden obrat. Hodnota ukazatele je definována jako převrácená hodnota obrátky zásob vynásobená tři sta šedesáti. [1]

„Podle konvence se při výpočtu používá 360 dní v roce místo 365.“ [2]

Můžeme shrnout: situace je pro nás příznivější, pokud klesá doba obratu (tedy roste obratovost).“ [3]

Ukazatel obratovosti pohledávek získáme tak, že průměrné denní tržby vydělíme průměrným stavem pohledávek. Stejně jako tomu bylo u ukazatele obratovosti zásob, i v tomto případě nalezneme příslušný doplňkový ukazatel – dobu obratu pohledávek. [3]

Vypočteme ji obdobným způsobem jako dobu obratu zásob, tzn. průměrný stav pohledávek ku průměrným denním tržbám, a to celé opět vynásobíme tři sta šedesáti. [1]

„Průměrnou dobu splatnosti pohledávek je užitečné srovnat s běžnou platební podmínkou, za které firma fakturuje své zboží. Je-li průměrná doba splatnosti pohledávek delší než platební podmínka, znamená to, že obchodní partneři neplatí své účty včas. Udrží-li se tento trend déle, měla by firma uvažovat o opatřeních na urychlení inkasa svých pohledávek.“ [2]

Ve výsledku je však důležité zohlednit i velikost firmy - pro větší firmu nemusí být delší doba splatnosti problém, oproti tomu pro menší firmu mohou být důsledky velmi dlouhé doby splatnosti (z důvodu druhotné platební neschopnosti⁸) fatální. [3]

Posledním ukazatelem aktivity, který si představíme, je **ukazatel obratovosti závazků**, vypočtený jako podíl tržeb ku závazkům. Pokud bychom opět chtěli zjistit dobu obratu závazků, provedeme převrácenou hodnotu ukazatele obratovosti závazků následně vynásobenou hodnotou 360. [3]

Výpočet doby obratu závazků můžeme provést dvojitým způsobem. Buď budeme pracovat s běžnými závazky, potom tedy do čitatele ke krátkodobým závazkům z obchodních vztahů přičteme i krátkodobé závazky vůči státu, zaměstnancům a vůči pojišťovně (sociální a zdravotní) a za jmenovatel dosadíme tržby (výsledek ještě přenásobíme tři sta šedesáti). Druhou variantu počítáme za účelem získání informace o průměrné době splatnosti závazků a do zlomku v čitateli dosadíme jen krátkodobé závazky z obchodních vztahů, za jmenovatel výkonovou spotřebu⁹ a jak jsme zvyklí, opět přenásobujeme konstantou 360. [1]

„Obecně je možno konstatovat, že doba obratu závazků by měla být delší než doba obratu pohledávek, aby nebyla narušena finanční rovnováha ve firmě. Nicméně tento ukazatel může být velmi užitečný pro věřitele či potenciální věřitele, kteří z něj mohou vyčíst, jak firma dodržuje obchodně úvěrovou politiku.“ [3]

---

⁸ „Druhotná platební neschopnost je neschopnost dlužníka splácet své závazky i přes úmysl svůj dluh splatit. Do platební insolvence se podnikatel může dostat nezávisle na jeho vůli. Například ve spojení se situací pokud nedostane zapláceno od odběratelů. Následně nemá finanční prostředky, aby mohl platit svým dodavatelům.“ [9]

⁹ „Výkonová spotřeba je součtem nákladů vynaložených na spotřebované nákupy (materiálu, energie a ostatních neskladovatelných dodávek) a na nákup služeb.“ [10]

5.5 Shrnutí vzorců pro výpočet poměrových ukazatelů

Tabulka 5: Seznam vzorců poměrových ukazatelů

č.vzorce	Ukazatele zadluženosti	výpočet	doporučená výsledná hodnota
1	celková zadluženost	$\frac{\text{cizí zdroje}}{\text{aktiva celkem}}$	30 - 60 %
2	míra zadluženosti	$\frac{\text{cizí zdroje}}{\text{vlastní kapitál}}$	
3	koeficient samofinancování	$\frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{cizí zdroje}}$	> 50%
4	podíl dlouhodobých cizích zdrojů na dlouhodobém kapitálu	$\frac{\text{dlouhodobé cizí zdroje}}{\text{vlastní kapitál} + \text{dlouhodobé cizí zdroje}}$	
5	podíl dlouhodobých cizích zdrojů na cizích zdrojích	$\frac{\text{dlouhodobé cizí zdroje}}{\text{cizí zdroje}}$	
6	úrokové krytí	$\frac{\text{EBIT}}{\text{nákladové úroky}}$	< 5
7	krytí dlouhodobého majetku vlastním kapitálem	$\frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{dlouhodobý majetek}}$	< 1
8	krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji	$\frac{\text{vlastní kapitál} + \text{dlouhodobé cizí zdroje}}{\text{dlouhodobý majetek}}$	> 1
Ukazatele likvidity			
9	čistý pracovní kapitál	oběžná aktiva - krátkodobé závazky	
10	ukazatel krátkodobé finanční stability	$\frac{\text{čistý pracovní kapitál}}{\text{oběžná aktiva}}$	30-50%
11	ukazatel likvidity 3.stupně	$\frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}}$	1,5-2,5
12	ukazatel likvidity 2.stupně	$\frac{\text{kr. pohledávky} + \text{kr. finanční m.} + \text{peněžní pr.}}{\text{krátkodobé závazky}}$	1-1,5
13	ukazatel likvidity 1.stupně	$\frac{\text{kr. finanční majetek} + \text{peněžní prostředky}}{\text{krátkodobé závazky}}$	0,6-1,1
Ukazatele rentability			
14	rentabilita tržeb (ROS)	$\frac{\text{zisk}}{\text{tržby}}$	
15	rentabilita nákladů	$\frac{\text{zisk}}{\text{náklady}}$	
16	nákladovost (ROC)	$1 - \frac{\text{zisk}}{\text{tržby}}$	
17	objem nerealizovaných tržeb	$\frac{\text{pohledávky}}{\text{tržby}}$	cca 20%
18	rentabilita celkového vloženého kapitálu (ROA)	$\frac{\text{EBIT}}{\text{aktiva}}$	

19	rentabilita vlastního kapitálu (ROE)	$\frac{\text{čistý zisk}}{\text{vlastní kapitál}}$	
20	rentabilita celkového investovaného kapitálu (ROCE)	$\frac{\text{zisk}}{\text{úplatný kapitál}}$	
21	rentabilita investovaného kapitálu (ROI)	$\frac{\text{zisk}}{\text{dlouhodobý kapitál}}$	
Ukazatele aktivity		výpočet	doporučená výsledná hodnota
22	obrat celkových aktiv	$\frac{\text{tržby}}{\text{aktiva}}$	> 1
23	obrat dlouhodobého majetku	$\frac{\text{tržby}}{\text{dlouhodobý majetek}}$	
24	obratovost pohledávek	$\frac{\text{tržby}}{\text{průměrný stav pohledávek}}$	
25	doba obratovosti pohledávek	$\frac{\text{průměrný stav pohledávek}}{\text{tržby}}$	* 360
26	obratovost závazků	$\frac{\text{tržby}}{\text{průměrný stav závazků}}$	
27	doba obratovosti závazků	$\frac{\text{průměrný stav závazků}}{\text{tržby}}$	* 360

Zdroj: vlastní zpracování dle [1,3,5]

6 Finanční analýza vybraného stavebního podniku

Nyní, ve druhé části bakalářské práce, nás čeká část praktická, v níž si představíme podnik, na nějž výše uvedené metody finanční analýzy aplikujeme.

6.1 Základní informace o podniku

Pro praktickou část bakalářské práce jsme zvolili teplickou stavební firmu s dlouholetou tradicí - firmu BBC Šoun s.r.o.

Podnik byl zapsán do obchodního rejstříku dne 5.11.1992 pod obchodním jménem BBG - Šoun s.r.o., kdy se na vedení firmy (společně s jednatelem Ing. Jiřím Šounem) účastnila i německá společnost Longyear zaměřená na diamantovou techniku. Od roku 1998 firma funguje již samostatně, pod svým nynějším obchodním jménem. [11, 12]

Původním předmětem podnikání tedy nebylo „provádění staveb, jejich změn a odstraňování“ a „výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“, nýbrž, jak nám speciální technika napovídá, jednalo se o „zhotovování vrtů do betonu, řezání betonu a opracování stavebních hmot“. [12]

Prováděním řezacích a vrtacích prací pomocí této prvotřídní diamantové techniky se firma zabývá dodnes, i když nyní svou flexibilitou rozšířila své portfolio i o další stavební práce (kompletní výčet nabízených služeb můžeme zhlédnout na webových stránkách podniku). Podnik se účastní na zakázkách jak drobného, tak i většího rozsahu (např. dostavba dálnice, řezání mostů nebo demolice turbínových stolic v elektrárně) [11].

Souhrn aktuálních informací z obchodního rejstříku z webového portálu www.justice.cz zhlédneme níže:

Obchodní firma: BBC-ŠOUN s.r.o.

Sídlo: Komenského 272/39, Bohosudov, 417 42 Krupka

IČO: 473 08 630

Právní forma: Společnost s ručením omezeným

Předmět podnikání:

Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona
Provádění staveb, jejich změn a odstraňování

Statutární orgán:

Jednatel: Ing. JIŘÍ ŠOUN, den vzniku funkce: 5. listopadu 1992

Jednatel: Ing. JIŘÍ ŠULC, den vzniku funkce: 25. října 2006

Způsob jednání: Jednatelé zastupují společnost každý samostatně.

Společníci: Ing. JIŘÍ ŠOUN

Podíl: Vklad: 350 000,- Kč, (splaceno 100%)

Základní kapitál: 350 000,- Kč

[12]

6.2 Metody a ukazatele

Prvním krokem, který provedeme, je získání podkladů pro zhotovení analýzy. Proto jsme v internetovém prohlížeči otevřeli webový portál justice.cz a v obchodním rejstříku vyhledali naši zvolenou firmu, u níž jsme stáhli soubory s účetními závěrkami.

Jak jsme se od Ing. Jiřího Šouna dozvěděli, bohužel nejnovější účetní výkazy za rok 2021 budou zhotoveny až k daňovému přiznání na konci června 2022, proto budeme moci analyzovat pouze roky předchozí.

Pro zjednodušení práce s hodnotami přepisujeme položky z účetních výkazů v témž řádu hodnot - tedy v násobcích tisíců korun (tato informace je zde zmíněna a nebude ji dále uváděna).

Nejvíce informací o finanční situaci podniku získáme hned z rozvahy, proto začneme nejprve jejím rozbořením - vertikální a horizontální analýzou.

6.2.1 Analýza rozvahy

VERTIKÁLNÍ ANALÝZA ROZVAHY

Jak již z teoretické části víme, vertikální analýza představuje procentuální rozbor účetních výkazů a sděluje nám, jak velkým dílem se vybrané položky na celkové sumě podílí.

Vybrali jsme proto jednotlivé položky z rozvahy a přepsali je do tabulky v agregované formě, tzn. nepřepisovali jsme je všechny, pouze níže v tabulkách uvedené řádky.

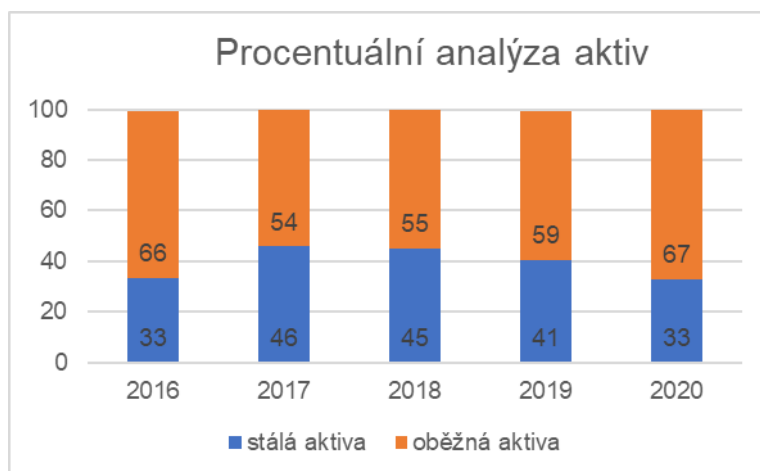
Tabulka 6: Vertikální analýza aktiv

		Vertikální analýza aktiv									
		2016	podíl %	2017	podíl %	2018	podíl %	2019	podíl %	2020	podíl %
	aktiva celkem	5 388	100	6 378	100	5 600	100	4 934	100	5 560	100
A	pohledávky za upsaný základní kapitál										
B	stálá aktiva	1 792	33	2 921	46	2 526	45	2 003	41	1 822	33
B.I	dlouhodobý nehmotný majetek										
B.II	dlouhodobý hmotný majetek	1 792	33	2 921	46	2 526	45	2 003	41	1 822	33
B.III	dlouhodobý finanční majetek										
C	oběžná aktiva	3 566	66	3 433	54	3 057	55	2 903	59	3 717	67
C.I	zásoby	13	0								
C.II	pohledávky	2 000	37	1 577	25	630	11	1 342	27	578	10
C.III	krátkodobý finanční majetek										
C.IV	peněžní prostředky	1 553	29	1 856	29	2 427	43	1 561	32	3 139	56
D	časové rozlišení aktiv	30	1	24	0	17	0	28	1	21	0

Zdroj: vlastní zpracování

Pro lepší přehlednost a snadnější interpretaci výsledků využijeme i grafického zpracování analýzy.

Graf 1: Procentuální analýza aktiv

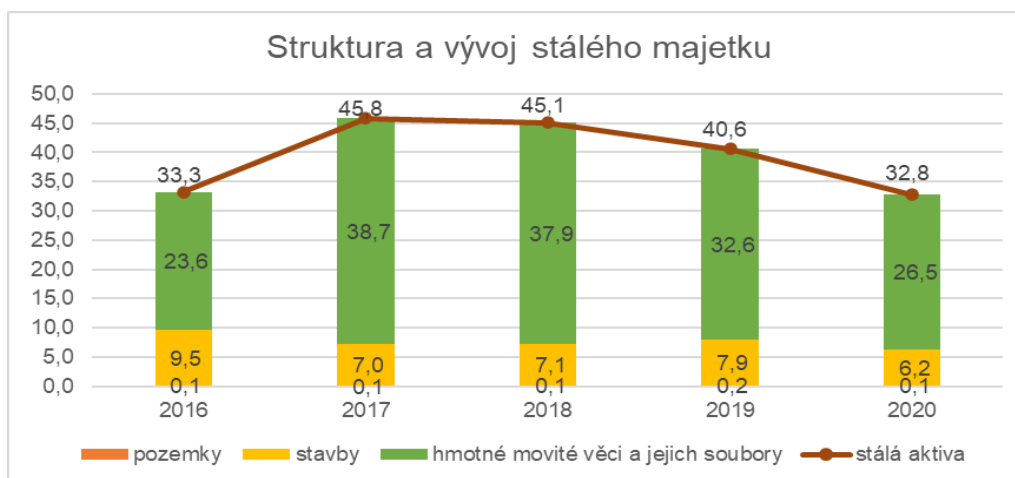

Zdroj: vlastní zpracování

Z vertikální analýzy aktiv je patrný přibližný poměr stálých aktiv ku oběžným aktivům 2:3. Jak v grafu vidíme, firma po roce 2016 zvýšila objem stálých aktiv, která jsou tvořena dlouhodobým hmotným majetkem, pravděpodobně tedy investovala do nějakých strojů nebo zařízení. Obecně lze říci, že přináší vyšší výnosnost dlouhodobý majetek, proto investování do stálých aktiv bylo jistě správným rozhodnutím.

Pokud bychom chtěli bližší informace dlouhodobém majetku, nevystačili bychom si pouze s agregovanými položkami a museli bychom blíže projít položky stálých aktiv v účetních závěrkách. Vyhodnocení podílu dlouhodobého hmotného majetku (a jeho skladby) na celkové bilanční sumě zhlédneme v následujícím grafu.

Graf 2: Procentuální struktura stálého majetku

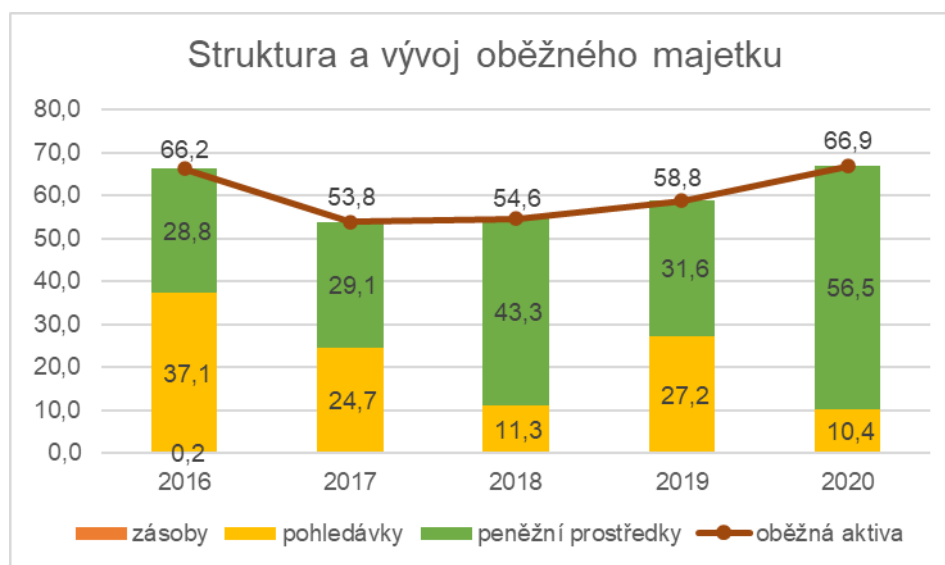

Zdroj: vlastní zpracování

V uvedeném spojnicovém grafu vidíme vývoj podílu stálých aktiv (tedy přímo dlouhodobého hmotného majetku) na celkové bilanční sumě, data uvedena ve sloupcovém grafu potom ukazují procentuální podíl jednotlivých položek.

Je zřejmé, že firma BBC-Šoun s.r.o. vlastní pozemky o hodnotě 0,1-0,2 % celkových aktiv, dále stavby, které zabírají přibližně 8 % celkového majetku firmy a nevyšší investice míří do položek věcí movitých, pravděpodobně do nákladných strojů, které jsou pro firmu stěžejní.

Graf 3: Procentuální struktura oběžného majetku

Zdroj: vlastní zpracování

Oběžný majetek tvoří zejména dvě položky - pohledávky a peněžní prostředky, jejichž poměr je v jednotlivých obdobích nekonstantní. Vyšší procento peněžních prostředků odkazuje na solventnost společnosti. V roce 2016 můžeme vidět mezi položkami i zásoby v hodnotě 13 tisíc korun (0,2 % z celkových aktiv), kdy se mohlo jednat o nutnou potřebu pro zachování kontinuity výroby, nicméně v jiných obdobích (k datu rozvahy) podnik zásoby nevytváří, jelikož materiál, nářadí a jiné položky pořizuje pro okamžitou spotřebu.

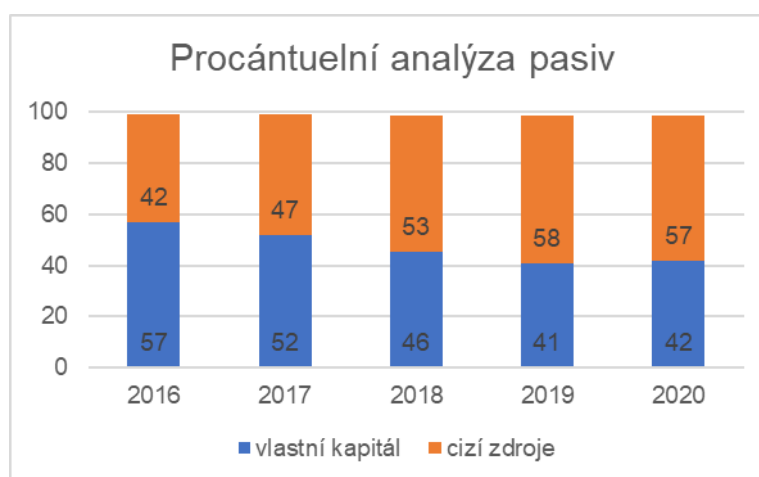
V roce 2020 měla firma až 56 % z celkové hodnoty aktiv uložených v peněžních prostředcích - pravděpodobně obdržela platbu od zákazníka za provedenou zakázku nebo plánovala v následujících měsících vyšší investici. Pouhé ukládání majetku v peněžní formě by bylo nevhodné, přebývající finance by měly být investovány.

Tabulka 7: Vertikální analýza pasiv

Vertikální analýza pasiv											
		2016	podíl %	2017	podíl %	2018	podíl %	2019	podíl %	2020	podíl %
	pasiva celkem	5 388	100	6 378	100	5 600	100	4 934	100	5 560	100
A	vlastní kapitál	3 030	56	3 317	52	2 552	46	2 011	41	2 334	42
A.I	základní kapitál	350	6	350	5	350	6	350	7	350	6
A.II	ážio a kapitálové fondy										
A.III	fondy ze zisku	374	7	390	6	390	7	390	8	390	7
A.IV	výsledek hospodaření minulých let	3 126	58	2 094	33	2 475	44	1 812	37	1 272	23
A.V	výsledek hospodaření běžného účetního období	-752	-14	483	8	-663	-12	-541	-11	322	6
B+C	cizí zdroje	2 260	42	3 002	47	2 971	53	2 863	58	3 164	57
B	rezervy										
C	závazky	2 260	42	3 002	47	2 971	53	2 863	58	3 164	57
C.I	dlouhodobé závazky	766	14	1 794	28	1 810	32	1 753	36	1 714	31
C.II	krátkodobé závazky	1 494	28	1 208	19	1 161	21	1 110	22	1 450	26
D	časové rozlišení pasiv	30	1	59	1	77	1	60	1	62	1

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 4: Procentuální analýza pasiv

Zdroj: vlastní zpracování

Zdroje financování majetku jsou téměř rovnoměrně rozloženy mezi vlastní a cizí kapitál. Vlastní kapitál je tvořen z přibližně 6 % základním kapitálem, dále poté cca 7 % fondy ze zisku a z většiny výsledkem hospodaření minulých let. Cizí zdroje jsou ze sta procent tvořeny závazky, s převahou závazků dlouhodobých, které bývají (oproti krátkodobým závazkům) sice dražší, avšak méně rizikové. Za povšimnutí také stojí informace o výsledku hospodaření běžného účetního období, který je tři z pěti sledovaných období záporný a způsobuje tak pokles celkové bilanční sumy.

HORIZONTÁLNÍ ANALÝZA ROZVAHY

Chceme-li zobrazit vývoj finanční situace v podniku, je ideální variantou provedení horizontální analýzy, která nám představí jak absolutní rozdíly mezi obdobími, tak i relativní rozdíly.

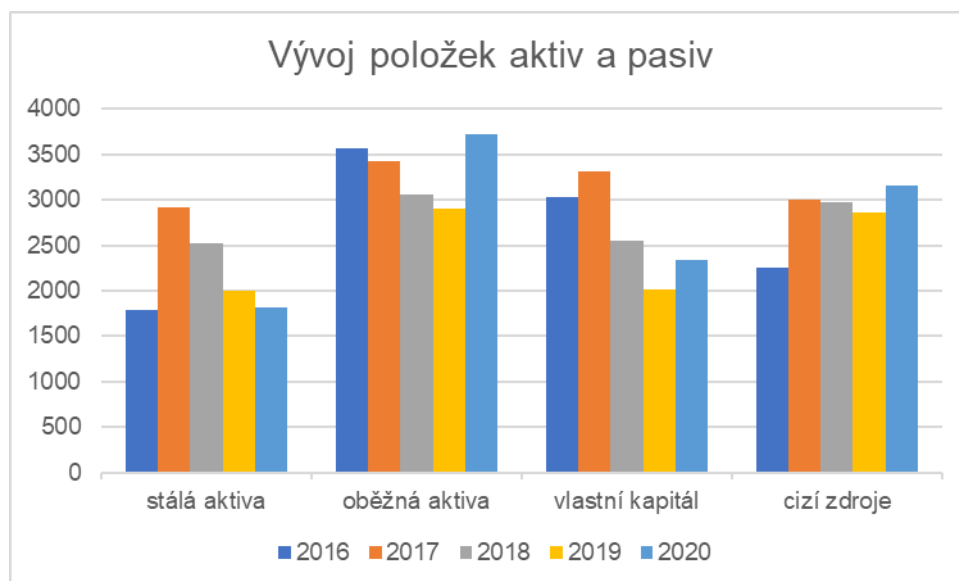
Tabulka 8: Horizontální analýza aktiv a pasiv

Horizontální analýza aktiv									
		2016/2017		2017/2018		2018/2019		2019/2020	
		abs.Δ	relat.Δ	abs.Δ	relat.Δ	abs.Δ	relat.Δ	abs.Δ	relat.Δ
	aktiva celkem	990	18	-778	-12	-666	-12	626	13
A	pohledávky za upsaný základní kapitál								
B	stálá aktiva	1129	63	-395	-14	-523	-21	-181	-9
B.I	dlouhodobý nehmotný majetek								
B.II	dlouhodobý hmotný majetek	1129	63	-395	-14	-523	-21	-181	-9
B.III	dlouhodobý finanční majetek								
C	oběžná aktiva	-133	-4	-376	-11	-154	-5	814	28
C.I	zásoby	-13	-100						
C.II	pohledávky	-423	-21	-947	-60	712	113	-764	-57
C.III	krátkodobý finanční majetek								
C.IV	peněžní prostředky	303	20	571	31	-866	-36	1578	101
D	časové rozlišení aktiv	-6	-20	-7	-29	11	65	-7	-25
Horizontální analýza pasiv									
		2016/2017		2017/2018		2018/2019		2019/2020	
		abs.Δ	relat.Δ	abs.Δ	relat.Δ	abs.Δ	relat.Δ	abs.Δ	relat.Δ
	pasiva celkem	990	18	-778	-12	-666	-12	626	13
A	vlastní kapitál	287	9	-765	-23	-541	-21	323	16
A.I	základní kapitál								
A.II	ážio a kapitálové fondy								
A.III	fondy ze zisku	16	4						
A.IV	výsledek hospodaření minulých let	-1032	-33	381	18	-663	-27	-540	-30
A.V	výsledek hospodaření běžného účetního období	1235	164	-1146	-237	122	18	863	160
B+C	cizí zdroje	742	33	-31	-1	-108	-4	301	11
B	rezervy								
C	závazky	742	33	-31	-1	-108	-4	301	11
C.I	dlouhodobé závazky	1028	134	16	1	-57	-3	-39	-2
C.II	krátkodobé závazky	-286	-19	-47	-4	-51	-4	340	31
D	časové rozlišení pasiv	29	97	18	31	60	78	62	103

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky a z grafu (viz. dále) je patrná převážně klesající tendence aktiv, přičemž opět vidíme v posledním sledovaném roce nadmíru zvýšenou hodnotu oběžného majetku (jak jsme již ve vertikální analýze zjistili, konkrétně došlo k výraznému navýšení peněžních prostředků). V období 2016-2017 vlastní kapitál vzrůstal, poté došlo k poklesu, který byl pravděpodobně kompenzován využitím cizích finančních zdrojů.

Graf 5: Vývoj položek aktiv a pasiv (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování

Nyní se podívejme blíže na nejvyšší výkyvy v tabulce horizontální analýzy:

Horizontální analýza aktiv

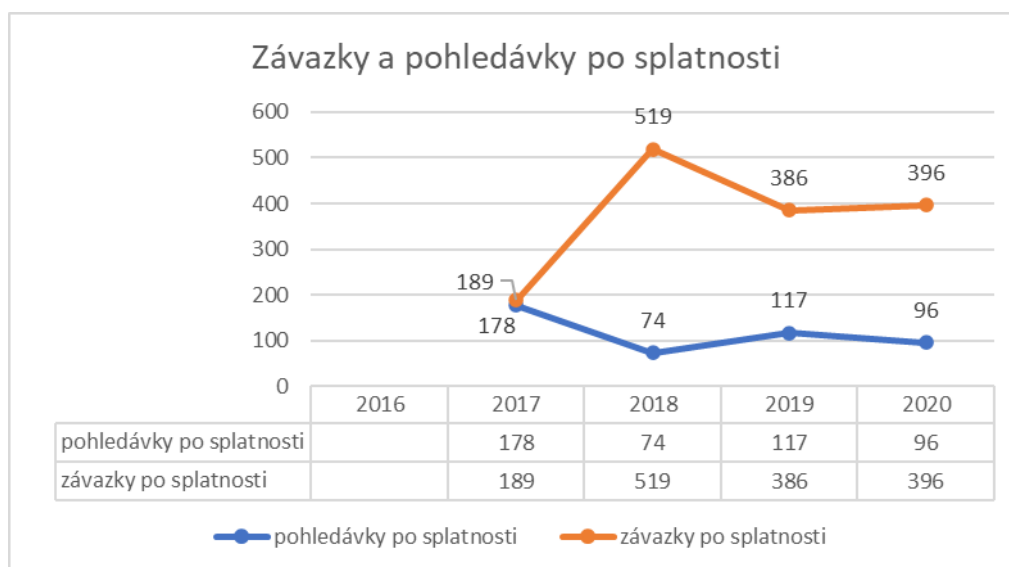
Na straně aktiv došlo oproti roku 2016 k nárůstu dlouhodobého majetku oproti roku 2016 o 63 %, jeho hodnota posupně, jak jsme na začátku uvedli, v následujících letech klesala. Tento klesající jev bude pravděpodobně způsoben korekcí neboli odpisy v rozvaze (u movitého majetku a u staveb), kde je cena pořízeného majetku postupně rozpouštěna do nákladů a současně je tím vyjádřeno jisté opotřebení, ke kterému postupem času dochází. Jak se můžeme dočíst v přílohách účetních závěrek, podnik BBC-Šoun s.r.o. využívá pro veškerý odepisovaný majetek variantu zrychlených odpisů.

Dále si všimněme relativních změn u pohledávek, které měly až do roku 2019 výrazný sestupný charakter, v roce 2019 výrazný nárůst o 113 % a opět v roce následujícím pokles o více než 50 %. Tento kolísavý trend je pro stavební obor typický, s přílivem zakázek narůstá i hodnota pohledávek, při splacení pohledávek (v rozvaze pokles pohledávek) pochopitelně pozorujeme navýšení peněžních prostředků.

Než přejdeme k horizontální analýze pasiv, předvedeme si ještě informace z již zmíněných příloh k účetním závěrkám, kde máme stanovené hodnoty pohledávek a závazků po splatnosti. Tyto údaje mohou být sledovány případnými budoucími věřiteli, kteří sledují dodržování obchodní politiky stanoveným podnikem žádajícím o úvěr. V následujícím grafu můžeme sledovat hodnoty závazků a pohledávek

po splatnosti v jednotlivých letech a současně si můžeme všimnout chybějících hodnot v roce 2016, kde se domníváme, že k žádným takovým nepříznivým situacím nedocházelo (údaje v příloze nebyly uvedeny). Výsledné hodnoty napovídají, že vždy firma dlužila vyšší finanční obnosy, než pohledávala. O průměrné době plateb krátkodobých pohledávek a závazků se blíže zmíníme v kapitole řešící ukazatele likvidity.

Graf 6: Hodnoty závazky a pohledávek po splatnosti (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování

Horizontální analýza pasiv

V roce 2017 došlo k navýšení dlouhodobého závazku firmy o 134 % (v absolutních hodnotách o 1 028 000 Kč) oproti roku předchozímu - pravděpodobně z důvodu potřeby pořízení dlouhodobého majetku, jehož navýšení lze z grafu (Vývoj položek aktiv a pasiv) současně také vypočítat. Příloha účetní závěrky udává vznik zástavního práva, jímž je zatížen majetek pořízený formou úvěru, konkrétně z důvodu obnovy vozového parku společnosti.

Do roku 2019 si všímáme u vlastního kapitálu klesající tendence, od roku 2020 poté vidíme opět růstový charakter křivky, způsobený zvýšením výsledku hospodaření běžného účetního období, jenž po dvou ztrátových letech, kdy došlo k meziročnímu poklesu až o 237 %, znovu dosahuje kladných hodnot. S výsledky hospodaření se blíže seznámíme v následující kapitole - Analýza výkazu zisku a ztráty.

K velkým procentuálním změnám sice dochází i u kategorie D - časové rozlišení pasiv, kam řadíme výdaje a výnosy příštích období. Ty však v absolutních změnách nedosahují tak vysokých hodnot, aby měly pro naše vyhodnocení finanční situace podniku zásadní význam.

6.2.2 Analýza výkazu zisku a ztráty

VERTIKÁLNÍ ANALÝZA VÝKAZU ZISKU A ZTRÁTY

„U výkazu zisku a ztráty a u výkazu cash flow se zpracovává zpravidla pouze horizontální analýza, neboť vertikální analýza (tedy procentní rozložení nákladů, výnosů příjmů a výdajů) má význam zpravidla jako zpřesňování, zejména u interní analýzy.“ [3]

I přes tuto informaci nyní nahlédneme do struktury nákladů, výnosů a výsledků hospodaření.

Tabulka 9: Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty

Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty - výnosy											
		2016	podíl %	2017	podíl %	2018	podíl %	2019	podíl %	2020	podíl %
I	tržby z výrobků a služeb	13950	96	16424	94	14539	95	14478	99	15827	98
III	ostatní provozní výnosy	555	4	959	6	806	5	133	1	393	2
VII	ostatní finanční výnosy	1	0	8	0	1	0	2	0	6	0
	VÝNOSY	14506	100	17391	100	15346	100	14613	100	16226	100
Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty - náklady											
		2016	podíl %	2017	podíl %	2018	podíl %	2019	podíl %	2020	podíl %
A	výkonová spotřeba	8667	57	9126	54	7710	48	7038	46	8158	51
D	osobní náklady	5434	36	6194	37	6719	42	6718	44	6349	40
E	úprava hodnot v provozní oblasti	729	5	1130	7	1155	7	1047	7	982	6
F	ostatní provozní náklady	372	2	400	2	348	2	282	2	323	2
J	nákladové úroky a podobné náklady	40	0	39	0	56	0	58	0	63	0
K	ostatní finanční náklady	16	0	19	0	21	0	11	0	7	0
L	daň z příjmů	0	0	0	0	0	0	0	0	22	0
	NÁKLADY	15258	100	16908	100	16009	100	15154	100	15904	100
Vertikální analýza výkazu zisku a ztrát - výsledek hospodaření											
		2016	podíl %	2017	podíl %	2018	podíl %	2019	podíl %	2020	podíl %
*	provozní výsledek hospodaření	-697	93	533	110	-587	89	-474	88	408	119
*	finanční výsledek hospodaření	-55	7	-50	-10	-76	11	-67	12	-64	-19
**	výsledek hospodaření před zdaněním	-752	100	483	100	-663	100	-541	100	344	100

Zdroj: vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky můžeme shrnout fakta:

- téměř veškeré výnosy vychází z tržeb za výrobky a za poskytnuté služby

- náklady jsou po většinu sledovaných období tvořeny z poloviny výkonovou spotřebou a druhu polovinou z osobních nákladů

Pro výsledek hospodaření jsme využili jako základ výsledek hospodaření před zdaněním, který jsme poté procentuálně rozdělili na provozní a finanční část. Z uvedených dat můžeme konstatovat, že se podnik věnuje pouze své provozní činnosti a činnost finanční svou zápornou hodnotou jen lehce nepříznivě ovlivňuje hospodářský výsledek. Položku, jež tento jev způsobuje, nalezneme v prostřední části tabulky - v řádku „K“ pod názvem ostatní finanční náklady.

Více informací o vývoji výsledku hospodaření zjistíme v následujících řádcích z horizontální analýzy.

HORIZONTÁLNÍ ANALÝZA VÝKAZU ZISKU A ZTRÁTY

Tabulka 10: Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty

Horizontální analýza výkazu zisku a ztrát - výnosy									
		2016/2017		2017/2018		2018/2019		2019/2020	
		abs.Δ	relat.Δ	abs.Δ	relat.Δ	abs.Δ	relat.Δ	abs.Δ	relat.Δ
I	tržby z výrobků a služeb	2474	18	-1885	-11	-61	0	1349	9
III	ostatní provozní výnosy	404	73	-153	-16	-673	-83	260	195
VII	ostatní finanční výnosy	7	700	-7	-88	1	100	4	200
	VÝNOSY	2885	20	-2045	-12	-733	0	1613	11
Horizontální analýza výkazu zisku a ztrát - náklady									
		2016/2017		2017/2018		2018/2019		2019/2020	
		abs.Δ	relat.Δ	abs.Δ	relat.Δ	abs.Δ	relat.Δ	abs.Δ	relat.Δ
A	výkonová spotřeba	459	5	-1416	-16	-672	-9	1120	16
D	osobní náklady	760	14	525	8	-1	0	-369	-5
E	úprava hodnot v provozní oblasti	401	55	25	2	-108	-9	-65	-6
F	ostatní provozní náklady	28	8	-52	-13	2	1	41	15
J	nákladové úroky a podobné náklady	-1	-3	17	44	2	4	5	9
K	ostatní finanční náklady	3	19	2	11	-10	-48	-4	-36
L	daň z příjmů	0		0		0		22	
	NÁKLADY	1650	11	-899	-5	-787	-5	750	5
Horizontální analýza výkazu zisku a ztrát - výsledek hospodaření									
		2016/2017		2017/2018		2018/2019		2019/2020	
		abs.Δ	relat.Δ	abs.Δ	relat.Δ	abs.Δ	relat.Δ	abs.Δ	relat.Δ
*	provozní výsledek hospodaření	1230	176	-1120	-210	113	19	882	186
*	finanční výsledek hospodaření	5	9	-26	-5	9	2	3	1
**	výsledek hospodaření před zdaněním	1235	164	-1146	-215	122	21	885	187

Zdroj: vlastní zpracování

Zaměříme-li se na výnosy, můžeme si všimnout lehké kolísavosti u tržeb z výrobků a služeb, které, jak jsme si již ve vertikální analýze řekli, představují většinu veškerých výnosů. Mezi lety 2018-2019 došlo k poklesu tržeb, přičemž nejvíce v roce 2018, a to o téměř 1,9 milionu Kč. Změna mezi lety 2019 a 2020 je však opět pozitivní - nárůst tržeb dosáhl 1,35 milionu korun.

I když u ostatních výnosových položek došlo k procentuálně výraznějším změnám, není zcela nezbytné dále analyzovat, jelikož víme, že tvoří zcela minimální podíl celkových výnosů.

Vývoj celkových nákladů probíhal ve sledovaných obdobích obdobně jako vývoj výnosů. Mezi lety 2018-2019 firma získala pravděpodobně méně zakázek - tomu nasvědčuje pokles položek nákladů i výnosů a změna v roce 2020, kdy obě tyto položky opět narůstají. Na pokles tržeb mohl mít vliv kromě počtu přijatých zakázek i stav počtu zaměstnanců, kde, jak vidíme, mezi rokem 2018 a 2019 došlo k nejvýraznějším změnám. Přestože v roce 2018 pracovalo v podniku nejvíce zaměstnanců za celé sledované období, nebyl splněn náš předpoklad současného navýšení tržeb. Tento fakt můžeme zdůvodnit - firma disponuje velmi nákladnou technikou, již musí být zaměstnanci řádně proškoleni a jejíž obsluha vyžaduje proškolení a jistou zdatnost. Přijetí zaměstnanců tedy neznamená okamžité navýšení počtu přijatých zakázek a tržeb.

Tabulka 11: Počet zaměstnanců

	2016	2017	2018	2019	2020
počet zaměstnanců	15	16	17	12	14

Zdroj: vlastní zpracování

V roce 2017 vzrostla položka úpravy hodnot v provozní oblasti o 55 %. V této položce jsou obsaženy odpisy za pořízený majetek, jehož zvýšenou hodnotu jsme zhlédli v analýze rozvahy. Připomínáme, že firma využívá zrychlených odpisů, proto je nejvyšší odepsaná částka na začátku od pořízení majetku a postupně se snižuje.

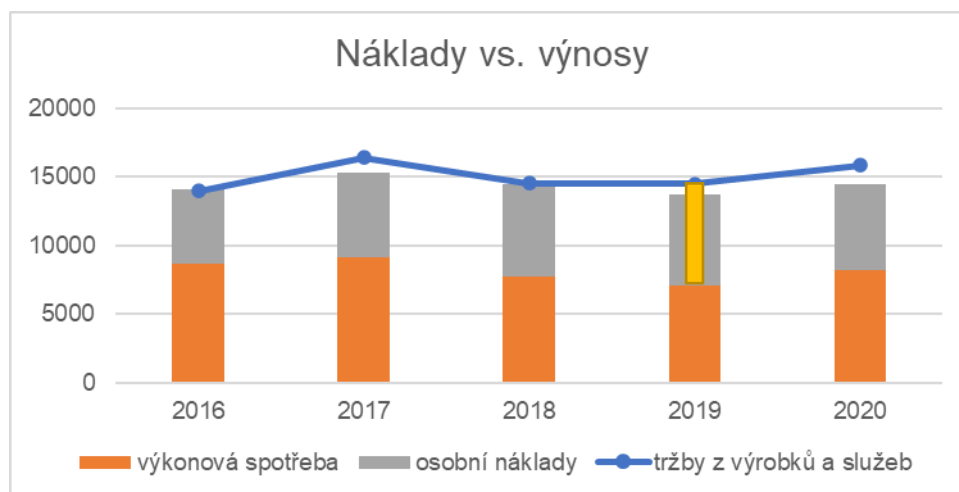
Další výraznou změnu vývoje zhlédneme ve sloupci 2017/2018 v řádce „J“ u nákladových úroků a podobných nákladů, kdy došlo k jejich nárůstu o 44 %. Tento jev je spjat s nárůstem cizího kapitálu.

V neposlední řadě zhlédneme i předposlední řádek horizontální analýzy nákladů - daň z příjmu. Všimněme si, že má firma až k roku 2019 za námi sledované

období tuto položku nulovou. Tento fakt je zapříčiněn záporným výsledkem hospodaření za roky předchozí. V roce 2020 vycházela daň z příjmu poměrně v nízkých hodnotách - 22 tisíc Kč, toho bylo docíleno uplatněním odpisů a části ztrát z minulých let.

Vývoj nejdůležitějších položek z výkazu zisku a ztráty zhlédneme v grafu níže.

Graf 7: Náklady vs. výnosy

Zdroj: vlastní zpracování

V teoretické části bakalářské práce jsme si uvedli jednu mimořádnou položku, jejíž hodnotu je také velmi podstatné sledovat. Jedná se o přidanou hodnotu, kterou, jak již víme, získáme následovně pomocí vzorce (s využitím označení řádků výkazu zisku a ztráty): přidaná hodnota = I. + II. - A. - B. - C. Mezi položkami našich účetních výkazů se hodnoty II., B. a C. nenachází, vypočtené hodnoty vycházejí takto:

Tabulka 12: Přidaná hodnota

		2016	2017	2018	2019	2020
I	tržby z výrobků a služeb	13950	16424	14539	14478	15827
A	výkonová spotřeba	8667	9126	7710	7038	8158
	PŘIDANÁ HODNOTA	5283	7298	6829	7440	7669

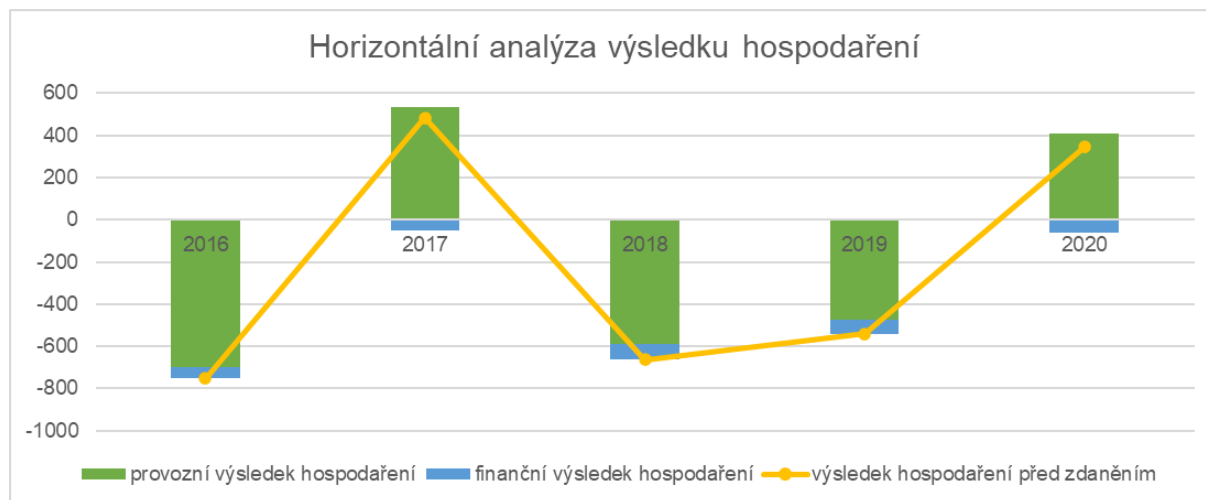
Zdroj: vlastní zpracování

Vývoj přidané hodnoty můžeme zhlédnout i v grafu „Náklady vs. výnosy“, kde vidíme hodnotu tržeb v grafu spojnicovém a hodnotu výkonové spotřeby, kterou od tržeb při výpočtu odečítáme, v grafu sloupcovém. Do grafu jsme vyznačili nejvyšší přidanou hodnotu, které podnik za posledních 5 let dosáhl. Z výsledků v tabulce je

evidentní, že všechny hodnoty jsou vyšší než v 1. sledovaném roce. Růst přidané hodnoty znamená zvýšení hodnoty přidané podnikem svým zpracováním.

Podívejme se ještě na poslední oddíl naší tabulky - výsledek hospodaření.

Graf 8: Horizontální analýza výsledku hospodaření

Zdroj: vlastní zpracování

Jak jsme ve vertikální analýze ověřili, společnost se výhradně zabývá svou provozní činností, jejíž podíl je na výsledku hospodaření, jak vidíme v grafu výše, opravdu maximální. K nejvýraznějšímu propadu došlo v roce 2018, kdy změna výsledku hospodaření dosahovala až -215 % oproti roku předchozímu. Příčinou této ztráty byl vysoký pokles tržeb o necelé dva miliony korun, dále vysoká nákladová položka odpisů, které v tomto roce dosahovaly svého maxima, a zároveň víme, že na straně nákladů došlo kvůli náboru nových zaměstnanců ke zvýšení mezd a s tím odvodů za sociální a zdravotní pojištění a v neposlední řadě se podnik v příloze k účetní závěrce odkazuje i na stoupající ceny energií a materiálu. V následujících obdobích vidíme pozitivní nárůst, až k poslednímu sledovanému roku, kdy hodnoty hospodářského výsledku míří opět již ke kladným hodnotám, dochází k růstu tržeb a úměrně i k nárůstu nákladů.

Zda byl rok 2018 i pro ostatní podniky v tomto oboru náročný a zda byly tyto výkyvy v odvětví stavebnictví obvyklé, to ověříme v kapitole na konci této práce, kde srovnáme náš vybraný podnik s celým odvětvím.

Než přejdeme k výpočtu poměrových ukazatelů, předvedeme si ještě kategorizaci výsledku hospodaření. Při výpočtu poměrových ukazatelů se v praxi

nejčastěji využívá EBIT, neboli výsledek hospodaření před úroky a zdaněním, který je vhodný pro porovnání podniků v případě možné odlišnosti daňového prostředí a úrokového zatížení (zamezí tak případnému zkreslení informací).

Tabulka 13: Úrovně zisku

Úrovně zisku					
	2016	2017	2018	2019	2020
EAT (HV po zdanění)	-752	483	-663	-541	322
daň z příjmu	0	0	0	0	22
EBT (HV před zdaněním)	-752	483	-663	-541	344
nákladové úroky a podobné náklady	40	39	56	58	63
EBIT (HV před úroky a zdaněním)	-712	522	-607	-483	407
odpisy dlouhodobého majetku	729	1130	1155	1047	977
EBITDA (HV před úroky, zdaněním a odpisy)	17	1652	548	564	1384

Zdroj: vlastní zpracování dle zdroje [1]

V tabulce si můžeme všimnout výrazného rozdílu mezi hodnotou výsledku hospodaření EBITDA, který je očištěn i o hodnotu odpisů dlouhodobého majetku, a hodnotou EBIT. Z analýzy rozvahy již víme o patrném zvýšení hodnoty dlouhodobého majetku z roku 2017 a s ním spojeným vrcholem odpisů roce 2018, jejichž hodnota poté klesá.

6.2.3 Ukazatele zadluženosti

Tabulka 14: Ukazatele zadluženosti

UKAZATELE ZADLUŽENOSTI						
		2016	2017	2018	2019	2020
číslo vzorce ↓	aktiva celkem	5388	6378	5600	4934	5560
	dlouhodobý majetek	1792	2921	2526	2003	1822
	vlastní kapitál	3030	3317	2552	2011	2334
	cizí zdroje	2260	3002	2971	2863	3164
	dlouhodobé cizí zdroje	766	1794	1810	1753	1714
	nákladové úroky	40	39	56	58	63
	EBIT	-712	522	-607	-483	407
1	celková zadluženost	41,95	47,07	53,05	58,03	56,91
2	míra zadluženosti	0,75	0,91	1,16	1,42	1,36
3	koeficient samofinancování	0,56	0,52	0,46	0,41	0,42
4	podíl dlouhodobých cizích zdrojů na dlouhodobém kapitálu	20,18	35,10	41,49	46,57	42,34
5	podíl dlouhodobých cizích zdrojů na cizích zdrojích	33,89	59,76	60,92	61,23	54,17
6	úrokové krytí	-17,80	13,38	-10,84	-8,33	6,46
7	krytí dlouhodobého majetku vlastním kapitálem	2,14	1,14	1,01	1,00	1,28
8	krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji	2,56	1,75	1,73	1,88	2,22

Zdroj: vlastní zpracování

V uvedených tabulkách jsme si vždy připravili hodnoty položek z účetních výkazů, s nimiž jsme ve vzorcích potom pracovali, a výsledky hodnot ukazatelů vycházející z provedených výpočtů.

Společnost BBC-Šoun s.r.o. vykazuje každým rokem zvyšující se celkovou zadluženost - od roku 2016, kdy se hodnota blížila ke 42 % do roku 2019, když dosahovala 58 %, potom v roce 2020 mírný pokles o 1 %. Zvyšování úrovně zadlužení je způsobeno přijímáním dalších cizích zdrojů do podnikání, procentuální hodnoty však odpovídají doporučeným hodnotám (30-60 %), proto pro nás ještě nemusí být tento fakt znepokojující. Odpověď na tuto otázku opět dostaneme až ve srovnání s odvětvím. Jak vidíme, podnik dává přednost dlouhodobým cizím zdrojům před krátkodobými, což naznačuje konzervativní strategii financování.

Vyhodnocení ukazatele míry zadluženosti vychází z předchozího hodnocení, kde jsme konstatovali, že se využití cizích zdrojů ve firmě navyšuje. V případě, že by firma chtěla banku žádat o poskytnutí úvěru, je pro její rozhodnutí důležité, aby se tento ukazatel v časové řadě nenavyšoval.

V přímé souvislosti s celkovou zadlužeností máme doplňkový koeficient samofinancování, jehož výsledek by se měl pohybovat kolem 0,5 (v procentech kolem 50 %). Jak již víme z analýzy rozvahy, podíl vlastního kapitálu s přibývajícím roky mírně klesá a je zastoupen již zmíněným cizím kapitálem.

„Důležitým parametrem pro posuzování dlouhodobé finanční rovnováhy je požadavek, aby dlouhodobý majetek byl krytý dlouhodobým kapitálem.“ [1] Tento požadavek analyzovaný podnik splňuje (hodnoty řádku č.8 > než 1), z hodnot v řádku č.7 vyplývá, že firma upřednostňuje finanční stabilitu před vyšším výnosem (hodnoty > než 1), neboť hradí i svůj krátkodobý majetek vlastním kapitálem.

Úrokové krytí není po většinu sledovaných období splněno (doporučená hodnota v řádku č.6 by měla být vyšší než 5). V letech 2017 a 2020 firma dosahuje odpovídajících výsledků, které naznačují dostatečné vytváření zisků pro splácení úroků z bankovních úvěrů, v ostatních obdobích tomu tak není a můžeme předpokládat, že se firma potýkala s finančními problémy.

Graf 9: Celková zadluženost

Zdroj: vlastní zpracování dle zdroje [1]

6.2.4 Ukazatele likvidity

Tabulka 15: Ukazatele likvidity

UKAZATELE LIKVIDITY		2016	2017	2018	2019	2020
číslo vzorce ↓	oběžná aktiva	3 566	3 433	3 057	2 903	3 717
	peněžní prostředky	1 553	1 856	2 427	1 561	3 139
	krátkodobé pohledávky	2 000	1 577	630	1 342	578
	krátkodobý finanční majetek					
	krátkodobé závazky	1 494	1 208	1 161	1 110	1 450
9	čistý pracovní kapitál	2072,00	2225,00	1896,00	1793,00	2267,00
10	ukazatel krátkodobé finanční stability	58,10	64,81	62,02	61,76	60,99
11	ukazatel likvidity 3.stupně	2,39	2,84	2,63	2,62	2,56
12	ukazatel likvidity 2.stupně	2,38	2,84	2,63	2,62	2,56
13	ukazatel likvidity 1.stupně	1,04	1,54	2,09	1,41	2,16

Zdroj: vlastní zpracování

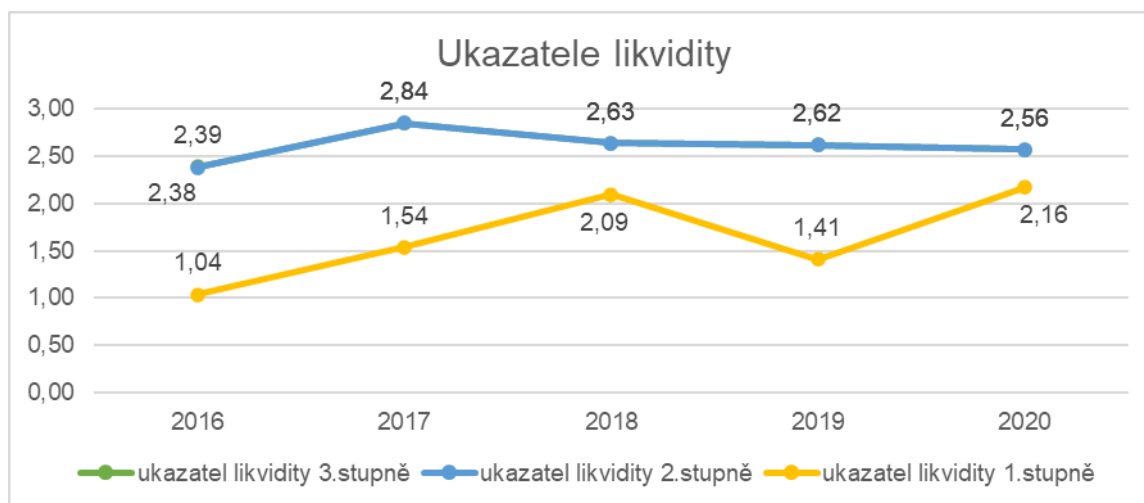
Pro výpočty ukazatelů likvidity potřebujeme znát hodnoty čistého pracovního kapitálu, který, pokud je kladný, označujeme jako „finanční polštář“. Výsledné hodnoty se zdají být pro podnik příznivé - pokud od oběžného majetku odečteme krátkodobé závazky, které jsou jím financovány, získáváme peněžní rezervu, s níž musí podnik pokrýt další své potřeby. Zda je tato rezerva dost veliká, to ověřuje ukazatel krátkodobé finanční stability. Výsledné hodnoty sice přesahují doporučenou hodnotu 30-50 %, ale ne v negativním slova smyslu - výsledky naznačují vyšší finanční stabilitu společnosti, překapitalizaci společnosti, a zároveň potvrzují, že firma nemá potíže se splácením svých krátkodobých závazků.

Ukazatel likvidity třetího stupně vyjadřuje násobek, jakým je firma schopna hradit své běžné závazky. Podnik splňuje doporučenou hodnotu (1,5-2,5) nebo ji lehce převyšuje. Lehce zvýšené hodnoty poukazují na zvýšenou hodnotu čistého pracovního kapitálu a dobrou platební schopnost podniku.

Ukazatel pohotové likvidity (2.stupeň) doporučeným hodnotám (1-1,5) zcela neodpovídá. Hodnoty vychází velice podobné nebo dokonce stejné jako u předchozího ukazatele, toho si můžeme všimnout v grafu níže, kde se křivky ukazatelů 2. a 3.stupně vzájemně překrývají. Důvodem jsou zásoby, které podnik kromě roku 2016 nevytváří, proto se ani výsledky nemohou výrazně lišit. Vyšší hodnota může naznačovat neefektivní využití pohotových prostředků, které jsou ve formě oběžných aktiv k dispozici.

U likvidity 1.stupně si můžeme všimnout, že z velké části sledovaného období je lehce převýšena horní mez doporučené hodnoty (0,9-1,1). Progresivní výsledky jsou způsobeny přílivem peněžních prostředků, které by měly být účelně využity. V roce 2019 zaznamenáváme v grafu pokles křivky, který byl nejspíše zapříčiněn nárůstem pohledávek, jejichž část byla pravděpodobně v roce následujícím splacena.

Graf 10: Ukazatele likvidity

Zdroj: vlastní zpracování dle zdroje [1]

6.2.5 Ukazatele rentability

Tabulka 16: Ukazatele rentability

UKAZATELE RENTABILITY						
		2016	2017	2018	2019	2020
číslo vzorce ↓	EBIT	-712	522	-607	-483	407
	tržby z výrobků a služeb	13950	16424	14539	14478	15827
	náklady	15258	16908	16009	15154	15904
	pohledávky	2000	1577	630	1342	578
	aktiva celkem	5388	6378	5600	4934	5560
	EAT (HV po zdanění)	-752	483	-663	-541	322
	vlastní kapitál	3830	3317	2552	2011	2334
	úplatný kapitál = vlastní kapitál + cizí zdroje nesoucí úrok	6090	6319	5523	4874	5498
	dlouhodobé cizí zdroje	766	1794	1810	1753	1714
14	rentabilita tržeb (ROS)	-5,10	3,18	-4,17	-3,34	2,57
15	rentabilita nákladů	-4,67	3,09	-3,79	-3,19	2,56
16	nákladovost (ROC)	105,10	96,82	104,17	103,34	97,43
17	objem nerealizovaných tržeb	14,34	9,60	4,33	9,27	3,65
18	rentabilita celkového vloženého kapitálu (ROA)	-13,21	8,18	-10,84	-9,79	7,32
19	rentabilita vlastního kapitálu (ROE)	-19,63	14,56	-25,98	-26,90	13,80
20	rentabilita celkového investovaného kapitálu (ROCE)	-11,69	8,26	-10,99	-9,91	7,40
21	rentabilita investovaného kapitálu (ROI)	-92,95	29,10	-33,54	-27,55	23,75

Zdroj: vlastní zpracování

V tabulce výše máme zobrazené ukazatele rentability, neboli ukazatele schopnosti podniku vytvářet zisk za pomoci investice kapitálu.

Zhlédneme-li ukazatel rentability tržeb, můžeme konstatovat, že stavební podnik BBC-Šoun s.r.o. nebyl ve všech sledovaných obdobích trvale ziskový. Nejnižší výnosnost byla v 1. sledovaném roce, kdy zisk dosahoval nejnižší záporné hodnoty a tržby byly v porovnání s následujícími lety také na nejnižší hodnotě. Jak víme, v roce 2017 firma investovala (za pomoci úvěru) do obnovy vozového parku. V tomto roce přinesly tržby nejvyšší zisk za celé sledované období. Návrat ke kladným hodnotám v roce 2020 interpretujeme jako pozitivní znamení dobré produkční síly a tedy i vyšší ziskovosti podniku. Celková kolísavost tržeb může být způsobena změnami na trhu v rámci odvětví stavebnictví, tyto výkyvy, jak jsme již uvedli, proto později v rámci porovnání podnik s odvětvím ověříme.

K rentabilitě tržeb zpravidla přikládáme i doplňkové ukazatele - ROC (nákladovost) a objem nerealizovaných tržeb. Již zmíněnému vývoji rentability logicky odpovídá i vývoj nákladovosti, neboť v roce 2016, 2018 a i 2019 přesahuje 100 %, tzn., že podnik je v těchto letech ztrátový, neboť vynakládá více nákladů, než zpět získává. Podílem pohledávek na tržbách jsme zjistili objem nerealizovaných tržeb, jenž by se

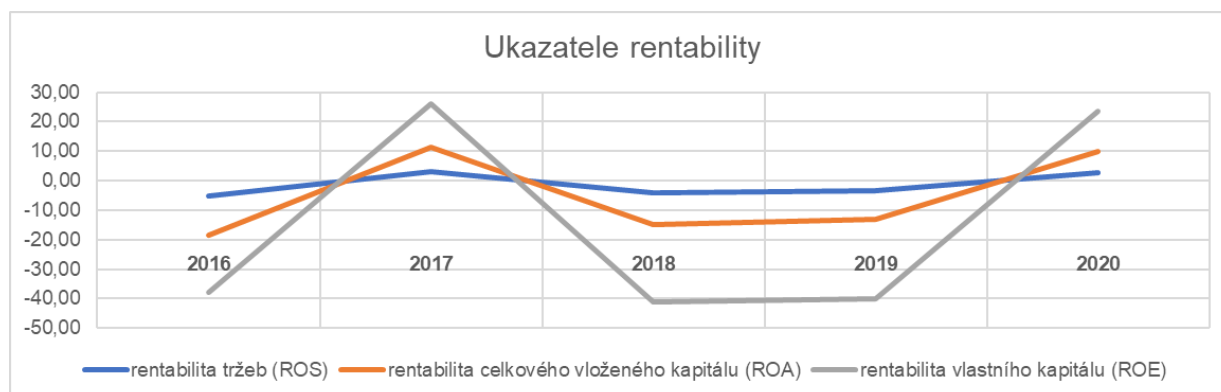
měl správně pohybovat kolem 20 %. Z výsledků tohoto ukazatele vyplývá, že se pohledávky vždy podílí na tržbách z méně než 14 %, v roce 2020 dokonce ze 3 %. Důvodem je pravděpodobně velké snížení pohledávek a s tím související inkaso od zákazníků, které se projevilo vyššími příjmy peněžních prostředků.

Kolik zisku připadá na jednotku celkových nákladů, to nám říká ukazatel rentability nákladů. Výsledky tohoto ukazatele jsou podobné rentabilitě tržeb - procentuálně opět vidíme nárůst zisku v roce 2017 a poté v roce 2020, kdy společnost vykazuje jak vyšší výnosy za poskytnuté služby, tak mírně zvýšené i náklady.

Na již zmíněné roky se můžeme odkázat i při vyhodnocení ROE a ROA, když jsme zaznamenali ve srovnání těchto dvou hodnot vyšší rentabilitu vlastního kapitálu, což nám signalizuje zlepšení finančního hospodaření podniku. Klesající tendence v letech 2018 a 2019 nemůžeme kladně zhodnotit. *„Vývoj ukazatele naznačuje problémy v práci managementu nejen z hlediska efektivního vynakládání finančních prostředků, ale také neefektivní řízení finančních zdrojů.“* [3]

Na závěr si představíme ještě rentabilitu kapitálu, přičemž víme, že do rentability investovaného kapitálu zahrnujeme pouze dlouhodobé zdroje, oproti tomu rentabilita úplatného kapitálu (ROCE) pracuje s veškerým zpoplatněným kapitálem, tedy i s krátkodobými závazky. Nejnižší výnosnosti vykazoval kapitál v prvním sledovaném roce, následoval rok 2017, kde byly prostředky efektivně využity, rentabilita investovaného kapitálu dosáhla svého maxima - až 29 %, poté mezi lety 2018 a 2019 opět pokles ziskovosti a až v roce 2020 opět nárůst ziskovosti vložených prostředků, který dosahoval téměř 7,5 %.

Graf 11: Ukazatele rentability

Zdroj: vlastní zpracování dle zdroje [1]

6.2.6 Ukazatele aktivity

Tabulka 17: Ukazatele aktivity

UKAZATELE AKTIVITY						
		2016	2017	2018	2019	2020
číslo vzorce ↓	tržby z výrobků a služeb	13950	16424	14539	14478	15827
	aktiva celkem	5388	6378	5600	4934	5560
	dlouhodobý majetek	1792	2921	2526	2003	1822
	krátkodobé pohledávky	2000	1577	630	1342	578
	krátkodobé závazky	1494	1208	1161	1110	1450
22	obrat celkových aktiv	2,59	2,58	2,60	2,93	2,85
23	obrat dlouhodobého majetku	7,78	5,62	5,76	7,23	8,69
24	obratovost pohledávek	6,98	10,41	23,08	10,79	27,38
25	doba obratovosti pohledávek	51,61	34,57	15,60	33,37	13,15
26	obratovost závazků	9,34	13,60	12,52	13,04	10,92
27	doba obratovosti závazků	38,55	26,48	28,75	27,60	32,98

Zdroj: vlastní zpracování

Obrat celkových aktiv hodnotíme pozitivně, výsledné hodnoty ve všech sledovaných obdobích převyšují minimální doporučenou hodnotu 1 a zároveň se postupně zvyšují, z čehož vyplývá, že podnik se svým majetkem efektivně hospodář. Zaměříme-li se z kategorie aktiv pouze na dlouhodobý majetek, zhlédneme mírný pokles obratovosti v roce 2017, kdy firma pořídila dlouhodobý majetek.

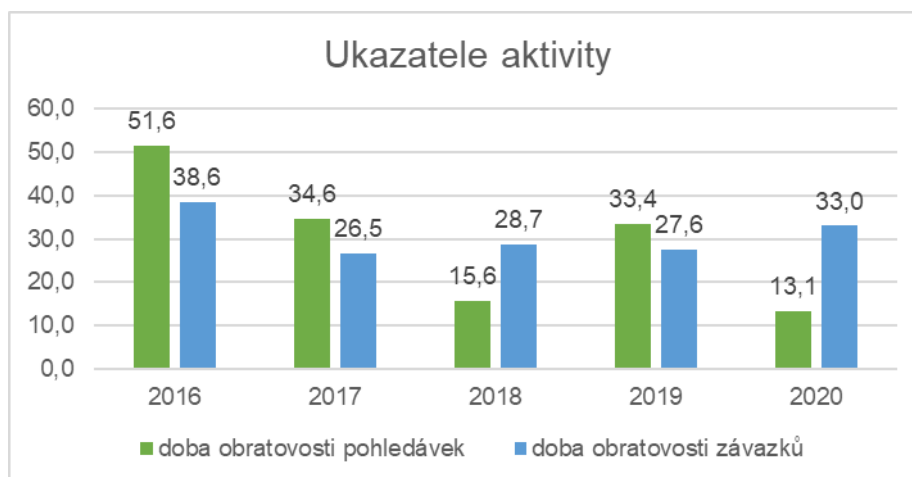
Vývoj obratovosti pohledávek a závazků můžeme interpretovat v souvislosti s dobou jejich obratu, kterou získáme převrácenou hodnotou obratovosti vynásobenou 360. Doba obratovosti definuje počet dní, za kolik je pohledávka nebo závazek uhrazen.

V podniku BBC-Šoun s.r.o. se výrazně snížila doba obratovosti krátkodobých pohledávek - z téměř 52 dní na 13, což nám může signalizovat, že firma dohlíží na včasné úhrady faktur za své zakázky a zrychlila se tak úhrada od zákazníků.

Co se týče doby obratu závazků - pokud předpokládáme dobu splatnosti 30 dní, výsledky nám naznačují, že firma v průměru hradí své závazky v termínu.

Z hlediska doby obratovosti můžeme konstatovat, že je firma finančně stabilní, neboť doba obratovosti závazků v posledním sledovaném období vícenásobně převyšuje dobu obratovosti pohledávek. Jak můžeme vidět v grafu, zatímco převážně klesá doba obratovosti pohledávek (hodnotíme pozitivně), současně lehce vzrůstá i doba obratovosti závazků, jinak řečeno dříve dochází k zaplacení faktur od zákazníků než splacení závazků firmy. Tento poznatek může být k užítku potenciálním věřitelům, kteří si ověřují dodržování obchodních podmínek, respektive včasné úhrady splátek od dlužníků [3].

Tabulka 18: Ukazatele aktivity

Zdroj: vlastní zpracování dle zdroje [3]

6.2.7 Srovnání vybraných ukazatelů v rámci odvětví

Poslední částí naší analýzy podniku je jeho srovnání v rámci odvětví, kde se dozvíme, zda jsou vybrané hodnoty ukazatelů v rámci odvětví přiměřené či nikoliv, a jak finanční hospodaření podniku obstává ve srovnání s průměrnými hodnotami konkurence. Pro analýzu jsme vybrali vždy jednoho nebo dva zástupce z kategorie ukazatelů řešící tutéž problematiku a vystihující danou situaci.

Nedílnou součástí budou opět tabulky hodnot a grafy se znázorněním vývoje vybraných ukazatelů.

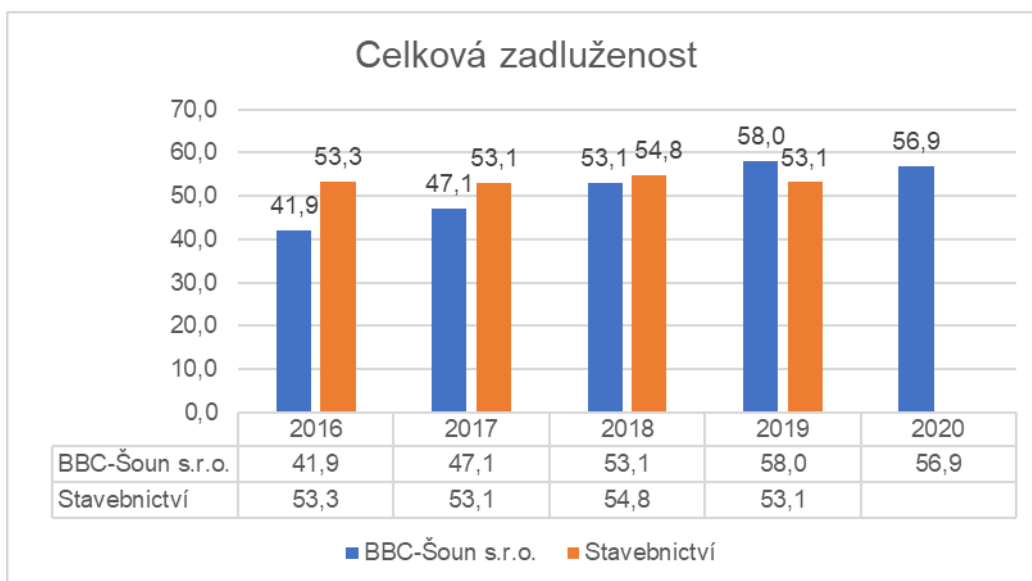
Data určená ke konfrontaci s analyzovaným podnikem získáme na webových stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu, kam bývají pravidelně právě pro tyto účely ukládány tabulky a přehledy. Bohužel poslední zveřejněná data zaznamenávají rok 2019, proto nebudeme schopni poslední rok analýzy podniku porovnat. I přesto využijeme známých dat od stavebního podniku - alespoň k predikci vývoje situace. [13]

ZADLUŽENOST

Prvním ukazatelem, který budeme konfrontovat, je základní ukazatel charakterizující zadluženost - tedy ukazatel celkové zadluženosti. Ten v rámci stavebnictví dosahuje 53-55 %. Z grafu je u podniku patrná rostoucí tendence mezi lety 2016-2019, kdy byly zřejmě firmě poskytnuty větší obnosy formou úvěru. I přes tuto skutečnost si dovolíme hodnotit výsledky jako povzbudivé, protože vidíme, že se podnik stále drží okolo průměru v daném odvětví.

Graf 12: Celková zadluženost

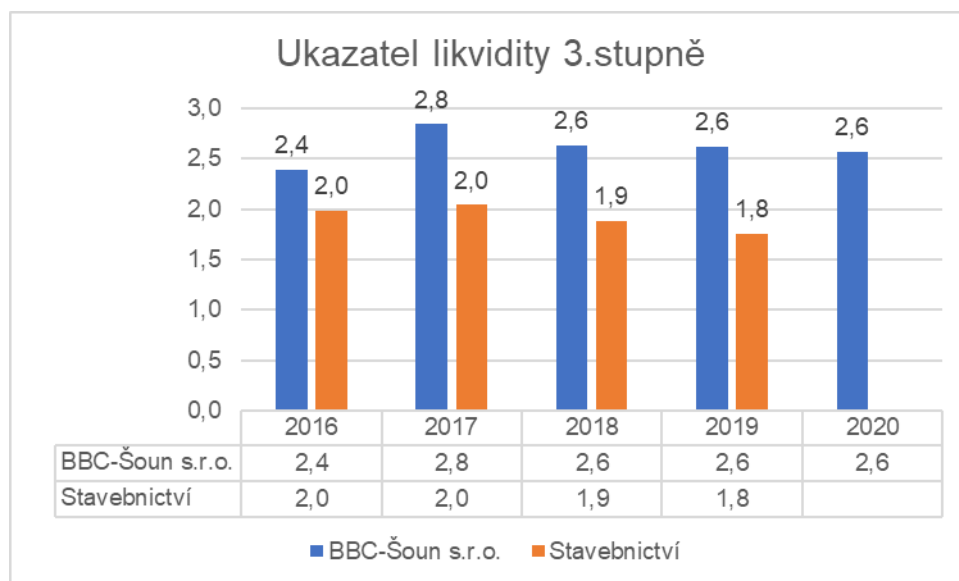

Zdroj: vlastní zpracování

LIKVIDITA

Jako zástupce pro porovnání likvidity podniku jsme zvolili ukazatel likvidity 3.stupně, který nám prozradí, kolikrát oběžný majetek pokrývá krátkodobé závazky, jinak řečeno, jak je firma finančně spolehlivá a schopná pokrýt své závazky splatné do 12 měsíců. Jak vidíme v tabulce hodnot, podnik i odvětví splňují minimální doporučenou hodnotu (1,5-2,5), přičemž vyšší míry likvidity vykazuje náš analyzovaný podnik.

Graf 13: Ukazatel likvidity 3.stupně

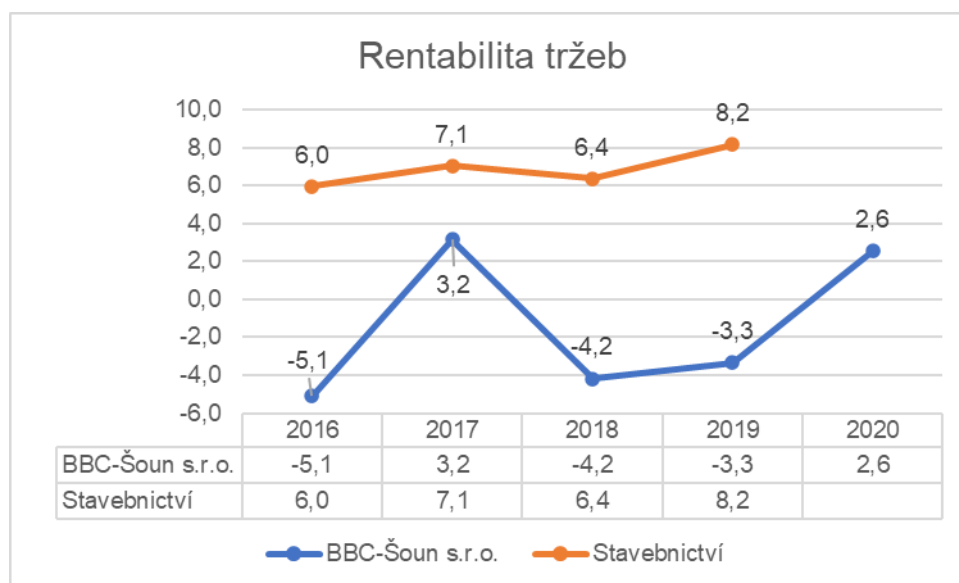

Zdroj: vlastní zpracování

RENTABILITA

Rentabilita tržeb podniku je ve srovnání s odvětvím podprůměrná. V rámci odvětví vidíme relativně konstantní hodnoty pohybující se kolem 6-8 %. Výsledky rentability podniku se však zdají být do budoucna pozitivní, výsledná křivka roste a naznačuje tak vyšší ziskovost oproti rokům předchozím.

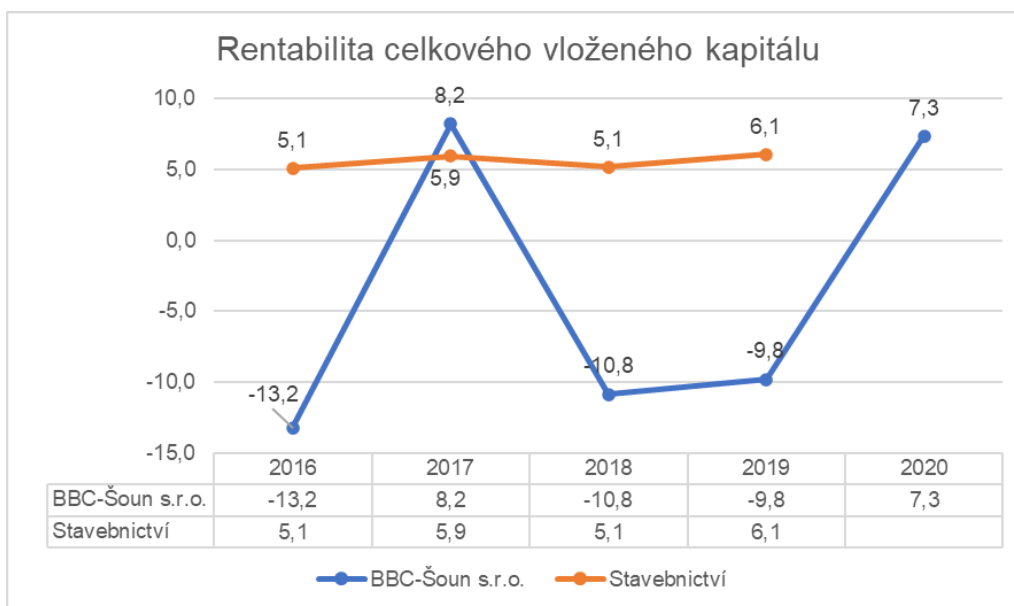
Graf 14: Rentabilita tržeb

Zdroj: vlastní zpracování

Ze spojnicového grafu (rentability celkového kapitálu) zobrazující křivku stavebního odvětví jsou patrné mírné ekonomické změny, které mohly v roce 2018 pocítit podniky napříč odvětvím. U menších podniků i takové drobné změny mohou vyvolat výraznější dopady, které zde vidíme na příkladě rentability podniku. Tentýž rok došlo ve firmě BBC-Šoun s.r.o. k výraznému poklesu výnosů za mírně (oproti předchozímu roku) snížených nákladů. To způsobilo pokles zisku, jenž však netrval dlouho - v roce 2019 sice stále přetrvával pokles výnosů, ale byl úměrně vyvážen i sníženými náklady, proto má křivka lehce rostoucí tendenci. Pokud by výsledné hodnoty v odvětví zůstaly i v roce 2020 kolem průměru 5,5 %, mohli bychom kromě roku 2017 „pozdvihnout“ i rok 2020 a označit jej u podniku jako nadprůměrný. Tyto roky se vyznačují vyšší ziskovostí a zároveň, jak jsme v rozvaze zaznamenali, i vyšší hodnotou majetku.

Graf 15: Rentabilita celkového vloženého kapitálu

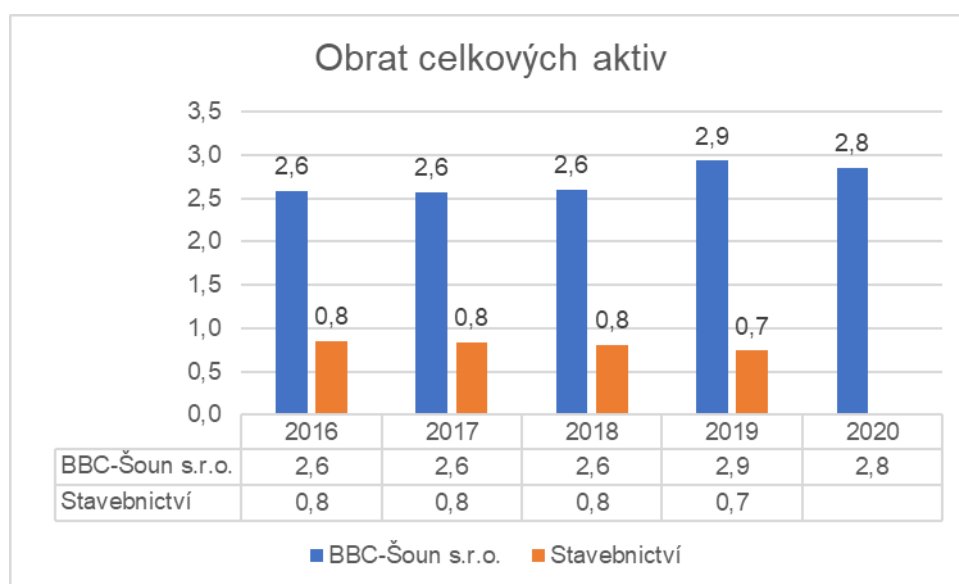

Zdroj: vlastní zpracování

AKTIVITA

Poslední dosud neporovnanou sekcí ukazatelů jsou ukazatele aktivity, z nichž jsme pro konfrontaci zvolili ukazatel obrátu definující násobek, kolikrát by byla tržbami vytvořena celková aktiva. Výsledný poměr tržeb za výrobky a služby ku celkovým aktivům podniku vychází více než uspokojivě. Z grafu je zřejmé, že hodnoty podniku dvakrát až třikrát převyšují průměr celého odvětví.

Graf 16: Obrát celkových aktiv

Zdroj: vlastní zpracování

6.3 Souhrn výsledků analýzy podniku

Analýzu jsme začali horizontální a vertikální metodou. Vertikální metoda představuje procentní rozbor účetního výkazu, horizontální analýza nás informuje o trendu hospodaření, jenž můžeme zjišťovat jak relativními, tak i absolutními rozdíly. Z analýzy rozvahy vyplynul od roku 2017 poměrně stálý poměr (2:3) mezi dlouhodobým a krátkodobým majetkem, přičemž jsme zaznamenali, že v roce 2017 došlo k investici do obměny vozového parku společnosti a hodnota položky dlouhodobého hmotného majetku tímto vzrostla o 1 129 000 Kč. Podíl dlouhodobých aktiv na celkové bilanční sumě od roku 2017 klesá (důvodem je odepisování majetku) a dochází k postupnému nárůstu majetku oběžného, jenž je v nejvyšší míře zastoupen v posledním sledovaném roce. Vyšší hodnota peněžních prostředků sice signalizuje solventnost podniku, dlouhodobě ji však nemůžeme doporučit - ukládání majetku v této formě není tou správnou hospodárnou volbou, peněžní prostředky by měly být reinvestovány, neboť právě dlouhodobý majetek obecně přináší vyšší výnosy. Analýzou pasiv jsme zaznamenali rovnoměrné rozložení zdrojů financování, přičemž došlo poměrově k mírnému nárůstu cizího kapitálu oproti vlastnímu. V období 2016-2017 vlastní kapitál vzrůstal, poté došlo k poklesu, který byl pravděpodobně kompenzován větším využitím cizích finančních zdrojů.

Z vertikální analýzy výkazu zisku a ztráty jsme se dozvěděli, že téměř 94-99 % výnosů je z tržeb z výrobků a služeb a rozložení nákladů mezi výkonovou spotřebu a osobní náklady je celkem rovnoměrné. Analýza trendu nám poté prozradila, že po dvou posledních ztrátových letech (2018 a 2019), podnik opět dosahuje výrazně lepších, pozitivních výsledků. Příčinou těchto záporných výsledků hospodaření byl vysoký pokles tržeb (oproti roku 2017 o téměř 2 mil. Kč), dále vysoká nákladová položka odpisů, zvýšené mzdy a s tím i odvody za sociální a zdravotní pojištění a v neposlední řadě stoupající ceny energií a materiálu.

Z výsledků ukazatele celkové zadluženosti vyplynulo, že podnik přesně odpovídá doporučeným a zároveň i odvětvovým hodnotám - výsledky ukazatele se ve stavební firmě BBC-Šoun s.r.o. pohybují mezi 42 až 58 %. Zvyšování zadlužení od roku 2016 do roku 2019 odpovídá přijetí cizích zdrojů do podnikání. Podnik v roce 2017 pořídil majetek na úvěr, jehož hodnotu pravděpodobně navyšoval pro překonání dvou výše uvedených ztrátových období. Důležitým ukazatelem a požadavkem pro finanční rovnováhu je krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji, jehož hodnoty vychází

více než dobré. Další ukazatele zadluženosti nám naznačují, že podnik před výnosem preferuje stabilitu podniku, neboť svým vlastním kapitálem pokrývá i oběžná aktiva.

Jak vyplývá z ukazatelů likvidity, podnik nemá problém se splácením krátkodobých závazků a vyznačuje se dobrou platební schopností. To mohou dosvědčit i výsledky srovnané s odvětvím, kde podnik svými vyššími hodnotami přesahuje dosažené výsledky u stavebnictví. Ukazatel likvidity 2. stupně vychází téměř v totožných hodnotách jako ukazatel 3. stupně. Důvodem je fakt, že podnik žádné zásoby nevytváří, jelikož materiál, náradí a jiné potřebné položky pořizuje pro okamžitou spotřebu. Hodnotu zásob (13 tis. Kč) evidujeme pouze v roce 2016, kdy se jednalo pravděpodobně jen o nutnou potřebu pro zachování kontinuity výstavby. Možný prostor pro zlepšení se nabízí u oběžného majetku, který, jak již bylo dříve naznačeno, není zcela efektivně využit.

Co se týče ukazatelů rentability, i ty můžeme v posledním sledovaném roce hodnotit příznivě. Mezi lety 2018 a 2019 jsme v grafu evidovali klesající tendenci, která nám mohla naznačit problémy z hlediska efektivity řízení finančních zdrojů. Tyto problémy firma úspěšně překonala, „nabrala síly“ a dopracovala se opět k ziskovosti podniku (vybrané hodnoty k roku 2020: rentabilita tržeb 2,6 %, nákladovost 97,5 %, rentabilita aktiv 7,3 %, rentabilita vlastního kapitálu 13,5 %). Pro srovnání podniku s odvětvím jsme jako reprezentativní ukazatele zvolili ukazatel rentability tržeb a rentability celkového vloženého kapitálu. Můžeme konstatovat, že je rentabilita tržeb ve srovnání s odvětvím podprůměrná, ale jak již bylo řečeno, křivka opět nabírá rostoucí směr a pokud byl i rok 2021 ve firmě takto úspěšný, může mít již dnes zcela jiných výsledků srovnatelných s průměrem ve stavebnictví. Rentabilita celkového vloženého kapitálu (ROA) hodnotí produkční sílu podniku a ve stavebnictví dosahuje kolem 5-6 %. Při srovnání analyzovaného podniku s odvětvím vycházejí hodnoty v roce 2016, 2018 a 2019 podprůměrné, zejména protože podnik vykazoval záporné výsledky hospodaření. V úspěšném ziskovém roce 2017 podnik dosahoval lehce nadprůměrné hodnoty 8,2 % a v roce 2020, kdy však ještě neznáme analytické výsledky od Ministerstva průmyslu a obchodu, si troufneme (při znalosti aktuální křivky ROA) říci, že je již hodnota ziskovosti aktiv podniku po ztrátových obdobích opět srovnatelná s průměrem.

S pomocí ukazatelů aktivity jsme získali informace o obratu aktiv a o dobách obratu krátkodobých pohledávek a závazků. Z analýzy vyšlo najevo, že se výrazně zkrátila průměrná doba úhrady faktur od zákazníků (z původních 52 dní na 13)

a nepatrně vzrostla doba obratovosti závazků. Tento jev je pro firmu pozitivní, neboť získává dříve zaplacené své vystavené faktury, než sama zaplatí dodavatelům. Ukazatel obratu aktiv vyjadřuje násobek, kolikrát by byla tržbami vytvořena celková aktiva. Výsledné hodnoty jsou v konfrontaci s odvětvím povzbudivé, jelikož dvakrát až třikrát převyšují průměrné hodnoty v odvětví.

Z provedené analýzy vyplývá, že se hospodaření podniku za poslední dva roky, kdy procházelo obtížnějším obdobím, výrazně zlepšilo, ziskovost podniku roste, nejsou potíže se splácením závazků ani s vysokou mírou zadluženosti. U firmy BBC Šoun s.r.o. jsme zaznamenali (zejména v posledním sledovaném roce) vyšší objem oběžných aktiv, který jsme v rámci závěrečných doporučení okomentovali. Situaci v podniku tímto hodnotíme za příznivou. Analyzovaný stavební podnik byl pro nás při práci na finanční analýze zajímavý, jelikož se neodržel pouze doporučených hodnot a hodnot v rámci odvětví, ale vyskytovaly se i výkyvy, po jejichž příčinách bylo třeba pátrat a jejichž opodstatnění je velmi důležité správně určit.

7 Závěr

Cílem bakalářské práce bylo zprvu shrnout informace o podkladech pro provedení finanční analýzy a zároveň představit jejich využití pomocí metod a ukazatelů, které nám poskytnou náhled do finančního zdraví podniku. Tuto teoretickou část jsme za pomoci odborné literatury zpracovali a následovala část praktická, kde jsme se zaměřili na konkrétní podnik, na němž jsme poznatky získané z teoretické části aplikovali. Na závěr práce uvádíme vyhodnocení výsledků zanalyzovaného podniku a představíme návrhy na zlepšení stávající situace.

Pro analýzu jsme si zvolili stavební podnik s dlouholetou tradicí BBC-Šoun s.r.o. zaměřený především na práci s diamantovou technikou. Podnik byl založen v roce 1992 za spoluúčasti německé společnosti Longyear, jež se na tuto techniku specializovala, a od roku 1998 funguje již samostatně. Kromě vrtacích a řezacích prací firma nabízí řadu dalších služeb z tohoto oboru, jejichž výčet (včetně referenčních zakázek) nalezneme na webových stránkách podniku.

Pro rozbor jsme využili data z portálu justice.cz, kde jsme stáhli potřebnou dokumentaci - účetní závěrky a jejich přílohy za období posledních 5 let, která by právě měla vystihnout poslední vývoj hospodaření podniku.

Finanční analýza zahrnuje nespočet dalších ukazatelů a jejich soustav, pro které v této bakalářské práci bohužel již nebyl prostor a které by nás obeznámily s dalšími skutečnostmi, na něž jsme ještě v průběhu analýzy nenarazili. Proto, pokud bude příležitost, tento nadstandard zpracujeme v rámci další studentské práce.

8 Seznam použitých zkratk

A	aktiva
ČÚS	České účetní standardy
DFM	dlouhodobý finanční majetek
DHM	dlouhodobý hmotný majetek
DNM	dlouhodobý nehmotný majetek
E	vlastní kapitál
EAT	čistý zisk
EBIT	zisk před úroky a zdaněním
EBITDA	zisk před úroky, zdaněním a odpisy
EBT	zisk před zdaněním
NACE	Statistická klasifikace ekonomických činností
r	náklady na vlastní kapitál
ROA	rentabilita celkového vloženého kapitálu
ROC	nákladovost
ROCE	rentabilita celkového investovaného kapitálu
ROE	rentabilita vlastního kapitálu
ROI	rentabilita investovaného kapitálu
ROS	rentabilita tržeb
S	tržby
ZK	základní kapitál

9 Seznam zdrojů

- [1] KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ, Daniel REMEŠ a Karel ŠTEKER. Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady. 3., kompletně aktualizované vydání. Praha: Grada, 2017. ISBN 978-80-271-0563-2.
- [2] BLAHA, Zdenek Sid a Irena JINDŘICHOVSKÁ. Jak posoudit finanční zdraví firmy. 3., rozš. vyd. Praha: Management Press, 2006. ISBN 80-7261-145-3.
- [3] RŮČKOVÁ, Petra. Finanční analýza: metody, ukazatele a využití v praxi. 6. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2019. Finanční řízení. ISBN 978-80-271-2028-4.
- [4] Historie peněz - Dnešní svět. Co je Dnešní svět - Dnešní svět [online]. Copyright © 1995 [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: <https://www.dnesni-svet.cz/historie-penez-p58.html>
- [5] MRKVIČKA, Josef. Finanční analýza. [Praha]: Bilance, 1997.
- [6] Rozdíly ve vedení účetnictví podle IFRS vs. ČÚS - 1. část. Kurzy.cz - kurzy měn, akcie, komodity, investice. [cit. 29.04.2022]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/zpravy/562956-rozdily-ve-vedeni-ucetnictvi-podle-ifrs-vs-cus-1-cast--gt-news/>
- [7] KISLINGEROVÁ, Eva a Jiří HNILICA. Finanční analýza: krok za krokem. Praha: C.H. Beck, 2005. ISBN 80-7179-321-3.
- [8] MONETA MONEY BANK. Slovník pojmů z finančnictví a bankovníctví [online]. [cit. 6.4.2022]. Dostupný na WWW: <https://www.moneta.cz/slovník-pojmu>
- [9] Druhotná platební neschopnost | ALTAXO. Zakládání a prodej ready made společností, virtuální sídla, vedení účetnictví - ALTAXO [online]. Copyright © 2019, ALTAXO SE [cit. 06.04.2022]. Dostupné z: <https://www.altaxo.cz/zacatek-podnikani/podnikani-obecne/druhotna-platebni-neschopnost>
- [10] MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. Metodika k charakteristikám zpracovatelského průmyslu [online]. [cit. 6.4.2022]. Dostupný na WWW: <https://www.mpo.cz/assets/dokumenty/26488/31977/338866/priloha009.pdf>
- [11] O společnosti | BBC Šoun. Úvodní stránka | BBC Šoun [online]. Copyright © BBC Šoun [cit. 29.04.2022]. Dostupné z: <https://www.bbcoun.cz/o-spolecnosti>

- [12] Veřejný rejstřík a Sbírka listin - Ministerstvo spravedlnosti České republiky. [online]. Copyright © Ministerstvo spravedlnosti České republiky [cit. 29.04.2022]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik>
- [13] Ministerstvo průmyslu a obchodu [online]. Copyright © Copyright 2005 [cit. 02.05.2022]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/analyticke-materialy-a-statistiky/analyticke-materialy/>

10 Seznam tabulek

Tabulka 1: Kategorizace účetních jednotek	4
Tabulka 2: Struktura rozvahy	5
Tabulka 3: Problematika znamének při výpočtu indexů	13
Tabulka 4: Čistý pracovní kapitál	19
Tabulka 5: Seznam vzorců poměrových ukazatelů	28
Tabulka 6: Vertikální analýza aktiv	31
Tabulka 7: Vertikální analýza pasiv	34
Tabulka 8: Horizontální analýza aktiv a pasiv	35
Tabulka 9: Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty	38
Tabulka 10: Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty	39
Tabulka 11: Počet zaměstnanců	40
Tabulka 12: Přidaná hodnota	41
Tabulka 13: Úrovně zisku	43
Tabulka 14: Ukazatele zadluženosti	43
Tabulka 15: Ukazatele likvidity	45
Tabulka 16: Ukazatele rentability	47
Tabulka 17: Ukazatele aktivity	49
Tabulka 18: Ukazatele aktivity	50

11 Seznam schémat

Schéma 1: Historie finanční analýzy	3
Schéma 2: Provázanost účetních výkazů	4
Schéma 3: Přehled - výsledek hospodaření	10
Schéma 4: Elementární metody finanční analýzy	12

12 Seznam grafů

Graf 1: Procentuální analýza aktiv	32
Graf 2: Procentuální struktura stálého majetku	32
Graf 3: Procentuální struktura oběžného majetku	33
Graf 4: Procentuální analýza pasiv	34
Graf 5: Vývoj položek aktiv a pasiv (v tis. Kč)	36
Graf 6: Hodnoty závazky a pohledávek po splatnosti (v tis. Kč)	37

Graf 7: Náklady vs. výnosy	41
Graf 8: Horizontální analýza výsledku hospodaření	42
Graf 9: Celková zadluženost.....	45
Graf 10: Ukazatele likvidity	46
Graf 11: Ukazatele rentability	48
Graf 12: Celková zadluženost.....	51
Graf 13: Ukazatel likvidity 3.stupně	51
Graf 14: Rentabilita tržeb.....	52
Graf 15: Rentabilita celkového vloženého kapitálu	53
Graf 16: Obrat celkových aktiv.....	53